

KÄRCHER

Vit eru einaumboð fyrri
KÄRCHER trýstspularum
til ídnað.

TÓRSHAVNAR MASKINHANDIL
v/Tummas Andreassen · Varðagøta 29-30
FO-100 Tórshavn · Tlf. 31 34 42

Vit umvæla eisini

P/f Sveisingahandilin
Mykinesgøta 8
Boks 18
FO-110 Tórshavn
Tel 311909 – fax 311509
E-mail: sveising@post.olivant.fo

Føðingardagurin hjá Haldor

Síða 12

Fyritíðarpensjónin afturútsigld

Síða 3

Ein "ræðusøgu" um serføroyska lögfrøði

Síða 4

Køllskipanir til skip, ídnað & handlar
Hitapumpur · Prosjektering · Montering

SUNWELL

deepchill™
fresh

Sunwell Deepchill™
is-skipan
- ein góð iløga

Royndir visa, at góðskan á
fiskinum er munandi betri
við greytisi enn við vanligum ísi

ELECTRIC

Hoyvíksvegur 53 · tel 35 12 20 · www.im.fo

Sofus Poulsen 4.partur:

Nógvar uppgávur í Aberdeen

Síða 9

Avtøka av telefonstuðlinum hjá fiskimonnum

Síða 20

3 nætur í Reykjavík

Fríggjadag til mánadag á Hotel Ørkini
Kr. 2.490,- fyri hvønn

Íroknað prísir: Flogferð Vágar - Reykjavík og aftur við ferðaavgjaldi,
3 nætur á Hotel Ørkini í dupltekamari við morgunmati.
Eyka fyri einkultkamar kr. 250,-

Prísur fyri hvønn

2.490,-

www.aanad.fo

Tel 352 900

Tel 312 600

Tel 340 000

Tel 456 363

ATLANTIC AIRWAYS

www.atlantic.fo

100% tryggileika?

**Tí velja
fleiri og fleiri
maskinmeistarar
Mobil smyrjoliu!**

Mobil Oil Føroyar

Mobil Oil Føroyar
Mykinesgøta 8, Boks 18
FO-110 Tórshavn
Tel 319354 – fax 311509
E-mail: sveising@post.olivant.fo

petur & petur • 320870

Eliesar gjørdist kortini ikki 100 ár

Í seinasta blaði høvdu vit eina føðingardagsgrein í sambandi við, at Eliesar Sørensen hevði verið 100 ár 23. november.

Tá greinin var skrivað var alt sum bendi á, at Eliesar fór at uppliva henda dag. Men skjótt er Harranum um. 2 vikur undan føðingardegnum datt hann og breyt beinið. Hann tyktist at vera komin seg væl aftur, men sunnumorgunin, triggjar dagar áðrenn føðingardagin, sovnaði hann stillisliga. Fult vit hevði hann til tað seinasta. Tískil kann føðingardagsgreinin í seinasta blað nú roknast sum ein framskundað minningargrein. Og hana

fekk hann lisnu upp og kundi fáa gleði av henni meðan tíð var.

Annars segði Eliesar altíð, at hann heilt vist ikki væntaði at gerast 100 ár. Hann segði við onkran fyri ikki langari tíð síðan, at hann væntaði at halda føðingardagin "heima". Og tað hendi eisini, soleiðis sum hetta var meint. Hann varð grivin sjálfan føðingardagin.

Her er einki at skoyta uppí tað, sum longu er skrivað er Eliesar. Tað var stuttligt at koma at kenna hann, og komi eg at minnst hann við størstu virðing.

Óli

HDYGD er nýggja felagsnavnið og vørumerkið hjá Vatnsoyra Snikkaravirki og Føroya Glugga

- HDYGD vindeygð og hurðin verða gjard úr tí besta tilfarinum til føroysk viðurskipti.
- HDYGD heldur so leingi, at vit bjóða 10 ára trygd!
- HDYGD vindeygu fáast sum toppsving, síðusving, síðuhongd og topphongd.
- HDYGD vindeygð fæst úr træi, træi/alu og plasti.

Tað var í Álesund í 1959 at Harald Kvasnes, sum hevði arbeitt við vindeygum sum seraki, uppfann tað framúrskarandi vindeygð, har ramma kundi snarast allan vegin runt um egna ás, soleiðis at til bar at standa inni og vaska útsiðuna. Navnið gjørdist »Husmorvinduet« sum ein heiður til hennara, sum tá í tíðini stóð fyri reingerðini av húsunum.

Í meira enn 30 ár hava vit framleitt og ment hesi vindeygu. Vindeygð, sum upprunaliga æt »Husmorvinduet«, eitur nú HDYGD-vindeygð.

Vøruská okkara fevnir í dag um vindeygu, út- og altanhurðar, húsaklædning o.s.

VINDEYGUNI SIGA ALT

HDYGD

HDYGD | GEILINI 2 | FO-385 VATNSOYRAR | FAROE ISLANDS
Tel.: +298 332177 | Fax: +298 333166 | www.hdygd.fo | post@hdygd.fo

Fyritíðarpensjónin afturúrsigld

Sammeting við donsk tøl prógva tann sera stóra munin millum umstøður hjá føroyskum og donskum fyritíðarpensjónistum.

Finnur Helmsdal, løgtingsmaður, hevur í tinginum mælt til, at tey sum í dag fáa lægstu fyritíðarpensjón, fara at fáa pensjónsupphædd, sum í dag samsvavar við miðal fyritíðarpensjón. Hann upplýsir, at tað fer at kosta umleið 18 milliónir at hækka verandi lægstu pensjónir upp á eitt støði, sum samsvavar miðal fyritíðarpensjónirnar, sum er nýtt heiti fyri avlamispensjón. Ein fyritíðarpensjónsbólkur er skipaður, og tekur hann fult undir við hesi alneyðugu hækking av lægstu fyritíðarpensjónunum.

Pensjónsbólkurin er samdur við Finni Helmsdal í, at tað er alt annað enn nøktandi, at familjufólk bara hava inntøku, ið svarar til lægstu fyritíðarpensjón. Lægsta fyritíðarpensjón er alt ov lág. Lægsta fyritíðarpensjón til gift er kr. 5.069 um mánaðin ella ialt kr. 60.828 um árið og lægsta fyritíðarpensjón til stök er kr. 6.363 um mánaðin ella í alt kr. 76.356 kr. um árið í 2005. Lægsta fyritíðarpensjón er álík eini olmussuveiting, tí hon røkkur á ongan hátt til lívsins upphald.

Annars førir bólkurin fram: Í londum uttanum okkum verða liviumstøður hjá fólki lýstar við at áseta so-nevnd fátækramørk. Í E.S. (Evropeiska Samveldinum) verða fátækramørk nýtt, ið tilsiga, at um fólk framhaldandi/alsamt hava minni í tøkari (disponiplari) inntøku at liva av enn ávikavist 50% ella 60% av medianlønini í avvarandi landi, liva tey undir fátækramarkinum. Í Danmark vóru hesi fátækramørk ávikavist 71.000 kr. og 85.200 kr. í 2002. Kelda "Sosial Forskning" desember 2004. Við tað at vit í Føroyum ikki áseta fátækramørk, loyva vit okkum at nýta nevndu donsku fátækramørk. Nevndu fátækramørk vísa, at lægsta fyritíðarpensjón liggur undir fátækramørkum hjá E.S. (Danmark).

Fólk, ið einans hava lægstu fyritíðarpensjón at liva av, eru sera illa fyri fíggjarliga og liva í stöðugum fátækradømi. Vit vóna, at landsins myndugleikar siggja álvarsemi í stöðuni og uttan meiri drál taka stig til at hækka lágu fyritíðarpensjónirnar.

Skilnaður má ikki verða í pensjónunum til giftar og stakar pensjónistar, hetta tí at fyritíðarpensjón er endurgjald fyri mistan arbeiðsførleika. Í sambandi við at nýggj ásetingarlóg um pensjónir varð sett í gildi hin 1. januar 2000 lovaði "sjálvstýrissamgongan" millum Fólkaplokk, Tjóveldisflokk og Sjálvstýrisflokk-in (frá 1998 til 2002) umframt løgtingslimirnir Kristian Magnussen og Hans Pauli Strøm úr Javnaðarflokkinum, at politisk stig skuldu takast, soleiðis at allir fyritíðarpensjónistunum.

	DANMARK	FØROYAR	MUNUR í krónum í 2005
STØK	Højeste førtidspension 180.036 kr.	Hægsta fyritíðarpensjón 144.000 kr.	36.036 kr.
GIFT	Højeste førtidspension 149.496 kr.	Hægsta fyritíðarpensjón 126.360 kr.	23.136 kr.
STØK	Mellemste førtidspension 141.840 kr.	Miðal fyritíðarpensjón 104.724 kr.	37.116 kr.
GIFT	Mellemste førtidspension 111.300 kr.	Miðal fyritíðarpensjón 90.228 kr.	21.072 kr.
STØK	Forhøjet almindelig førtidspension 128.640 kr.	Lægsta fyritíðarpensjón 76.356 kr.	52.284 kr.
GIFT	Forhøjet almindelig førtidspension 98.100 kr.	Lægsta fyritíðarpensjón 60.828 kr.	37.272 kr.

ar skulu fáa pensjón sum stakir. Almanamálaráðið hevur á vári 2005 roknað út, at kostnaðurin av at javntstilla stök og gift er umleið 12 mió. kr. Fyritíðarpensjónsbólkurin skjýtir upp, at fyrsta stig á leiðini at javntstilla gift og stök verður, at grundarupphæddin verður tann sama til gift og stök, soleiðis sum gjørt verður í Danmark.

Breið semja er um, at eftirlønin til fólkapensjónistar byggir á trígjar súlur, og eru hesar:

- Fólkapensjón
- Samhaldsfasti Arbeiðsmarknaðareftirlønargrunnurin
- Privat pensjón.

Eftirløn til fyritíðarpensjónistar verður ikki umrødd yvirhøvur.

Vit fara at minna á, at eftirløn til fyritíðarpensjónistar í flestu førum einans byggir á eina súlu, ið er:

- Fyritíðarpensjón frá tí almenna.

Einki útgjald fæst frá Samhaldsfasta Arbeiðsmarknaðareftirlønargrunninum, sum bert er fyri fólk omanfyri 67 ár.

Fólk, ið fáa lægstu fyritíðarpensjón fáa aloftast onki útgjald frá privatum eftirlønartryggingum, hetta tí at privatar eftirlønartryggingar ikki veita nakað útgjald uttan so at arbeiðsførleikin er skerdur við meiri enn 2/3 – t.v.s. svarandi til miðal fyritíðarpensjón.

Niðanfyri sæst yvirlit yvir danskar og føroyskar fyritíðarpensjónir fyri ár ið 2005:

Yvirlitið vísir, at munurin millum danskar og føroyskar fyritíðarpensjónir liggur millum 21.072 kr. og 52.284 kr. árliga. Munurin í bruttoinntøku og harvið eisini í disponiplari inntøku millum danskar og føroyskar fyritíðarpensjónir undrar okkum almikið. Serstakliga tá havt verður í huga, at umboð fyri Føroya Landsstýri og umboð fyri donsku stjórnina hin 9. mars í 1987 undirskrivaðu avtalu um m.a. almennu føroysku pensjónirnar. Í nevndu avtalu, ið snýr seg um pensjónir verður sagt, at "der skal sikres samme disponible indkomst til pensionsmodtagere på Færøerne og i Danmark" Ríkisfelagsskapurin skuldi soleiðis tryggja somu livikor og sama sosiala tryggjeika til allar fyritíðarpensjónistar annaðhvørt um teir búgva í Danmark ella teir búgva í Føroyum. Tað kann verða lagt afturat, at umrøddi munur

er enn størri við teirri avtalu sum fyri kortum er gjørd um donsku fíggjarlógini. Hon gevur lægsta bólkinum av donskum fyritíðarpensjónistum kr. 1.000 afturat um mánaðin.

Vísandi til omanfyristandandi avtalu landanna millum, undrar tað okkum stórliga, at føroyskar fyritíðarpensjónir als ikki hava sama disponipla virði sum danskar fyritíðarpensjónir og vilja vit fegin fáa kunning um, nær landsins ráðandi myndugleikar (Løgtingið og Landsstýrið) ætla at uppfylla nevndu avtalu, sum tilsigur at føroyskir pensjónistar skulu hava somu disponiplu inntøku sum danskir pensjónistar?

Vit loyva okkum somuleiðis at heita á avvarandi myndugleikar at broyta Pensjónslógina, soleiðis at lógin fæst í betur samsvar við nútíðarviðurskifti og verður regulerað samsvarandi vanligum meginreglum, ið staðfesta at borgarar ikki mugu verða fyri diskriminatió/mismuni.

Ynsktar broytingar av pensjónslógini ½ avlarnisviðbót til lægstu fyritíðarpensjónistar má setast inn aftur í lógina (varð tikin av 1. januar 2000). Fólk, ið fáa lægstu fyritíðarpensjón grundað á at tey hava mist 50% av arbeiðsførleikanum, eiga at fáa avlarnisviðbót, hetta tí at avlarnisviðbótin er endurgjald fyri mistan arbeiðsførleika.

Mótrokningarprosent ið pensjónini eigur at verða 30%, (sum í Danmark) og ikki sum í Føroyum 60%.

Pensjónslógin má javntstilla fólk yvir 60 ár við fólki undir 60 ár. Galdandi pensjónslóg diskriminerar umsøkjara, ið eru yvir 60 ár. Pensjónslógin ásetir nevnliga, at um persónur, sum er yvir 60 ár líkur treytirnar at fáa hægstu fyritíðarpensjón, fær hann tó bert útgjald, ið svarar til miðal fyritíðarpensjón og um hann lýkur treytirnar at fáa miðal fyritíðarpensjón, fær hann tó bert útgjald, ið svarar til lægstu fyritíðarpensjón.

§ 25 stk 3 í pensjónslógini ásetir at Almennastovan skal reisa málið fyri Vanlukkutryggingarráðnum um afturtøku ella yvirlýting til aðra pensjón, 1) um ein fyritíðar-

pensjónistur hevur persónligar inntøkur, sum fara uppum eina upphædd svarandi til dupultu árliku grundupphæddina fyri stök. Henda áseting hevur við sær, at pensjónistur, ið t.d. fær lægstu fyritíðarpensjón, missir pensjónina um so er at hann hevur inntøku afturat fyritíðarpensjónini, ið er omanfyri 2 X grundarupphæddina til stök t.v.s kr. 117.048 kr. fyri árið 2005. Henda inntøkuáseting má hækast, soleiðis at upphæddin hóskar til nútíðarviðurskifti.

Fígging av Fyritíðarpensjónum Hækanin av føroysku fyritíðarpensjónunum kann t.d. fíggjast við at seta á stovn ein Fyritíðarpensjónsgrunn. Inngjaldið í hendan grunn kann fáast til vega við inngjaldum frá háinntøkubólkunum. Løn-móttakarabólkar, ið hava inntøku yvir t.d. 300.000 kr. árliga, kunnu hóskandi gjalda 3% av inntøkuni, ið liggur omanfyri 300.000 kr. árliga inn í ein Samhaldsfastan Fyritíðarpensjónsgrunn. Marginalskattatrystið á háinntøkur er sum kunnugt lækkað frá 37% niður í 34% t.v.s. við 3 % seinastu 3 árin (2004-2006). Eitt lutfalls-

víst høgt skattatryst á háinntøkur avger um lond – herundir Føroyar – kunnu varðveita ella útbyggja vælferðarsamfelagið t.v.s. varðveita ella útbyggja ta samhaldsføstu umfordeilingina í búskapinum. Til sammetingar kann verða nevnt, at danska vælferðarsamfelagið er væl útbyggt í mun til føroyska vælferðarsamfelagið, og at skattatrystið á háinntøkur er høgt í Danmark í mun til í Føroyum. Í Danmark verða háinntøkur – t.v.s inntøkur omanfyri 311.500 kr. árliga skattaðar við 37,5% (í statsskatti + amtsskatti), meðan landskatturin á háinntøkur í Føroyum einans verður 34% í 2006. Vert er somuleiðis at bíta merki í, at skattaloftið er 58% í Danmark, meðan skattaloftið í Føroyum einans er 50%.

Skattalættin uppá 60 mió. kr., ið verður latin í 2008, verður sambært undirskjalinum frá 28. januar 2004 ikki mótsvaraður við einum hækkaðum inngjaldi til Samhaldsfasta Arbeiðsmarknaðareftirlønargrunnin og mæla vit tí til, at hesin skattalætti verður mótsvaraður við einum øktum inngjaldi til ein Samhaldsfastan Fyritíðarpensjónsgrunn.

Eftirlýsing

Vit eru í ferð við at savna tilfar um virksemi hjá og um "Cubatrolararnar"

Myndir, ið hava tilknýti til skipini hava áhuga. Vit hava nøvnini á øllum manningunum, men frásagnir um hendringar av ymsum slagi kunnu eisini vera áhugaverdar. Vit høvdu verið takksom, um vitkundu lænt tílíkt tilfar.

Nærri fæst at vita við at venda sær til:

Olaf Olsen

P/F Beta
Postsmoga 111
600 Saltangará

Tel.: 470070 / 770077
Fax: 470071
Mail: olaf@beta.fo

Borgarin er rættarleysur: Ein "ræðusøga" um "serføroyska" lögfrøði

Tann, sum hevur tað allar minsta við okkara politisku/umsitingarligu skipan at gera, veit, at í Føroyum galda ikki tær rættarreglur, sum eru ein fortreyt fyri vanligari rættartrygd. Ein av hesum rættarreglum er, at borgarin skal rokna við eini lóg, so leingi hon er í gildi.

Halda myndugleikarnir, at henda lógin ikki er hóskandi, mugu teir fáa hana broytta eftir vanligari mannagongd, t.v.s. í tinginum.

Men soleiðis er tað ikki í Føroyum. Halda myndugleikar og umsiting lógina vera óhóskandi, so finna teir bert uppá eina nýggja tulkning, sum kann vera beint í stríð við, hvussu lógin hevur verið skilt og umsitin í tíggjútals ár. Um hetta verður gjørt til skaða fyri borgaran hevur ongan áhuga.

Borgarin hevur stórt sæð ongan móguleika mótevnis myndugleikanum. Uttan mun til hvørja og hvussu góða grundgeving hann kann hava fyri, at avgerðin er skeiv, so kann hann spara sær ómakin. Eingin grundgeving verður so mikið sum svarað.

Hvussu ein greið skipan kann gerast flókt

Hetta skal verða víst við einum sera einfaldum dømi, og hetta er viðvíkjandi skatting av vistarhaldi hjá fiskimonnum.

Fram til 1995 hevur als eingin ivi verið um, hvussu fiskimenn skulu skattast viðvíkjandi vistarhaldi. Teir kunnu avroknað eftir trimum ymskum hættum, og eru teir

1. fríur kostur,
2. kostur fer av óbýttum, sum merkir, at manningin rindar part av proviantinum, sum svarar til manningarpartin og
3. kosturin fer av manningarpartinum.

Her skal eisini verða havt í huga, at uttan mun til avrokningarhátt kann grundleggjandi roknað við, at úrslitið verður tað sama. Prosentpartur hjá manning hongur neyvt saman við frádráttir. Tess fleiri frádráttir, tess størri kann prosentparturin vera og øvugt. Tí er einki, sum eitur "fríur proviantur". Einki er sum kunnugt frítt her í verðini. Skal provianturin vera fríur, so má

prosentparturin vera tilsvareandi lægri.

Skattingin hevur tí eisini altíð verið greið: Skattainntøkan hjá fiskimanni er altíð tann upphædd, sum fiskimaðurin fær útgoldið, t.v.s. eftir evt. frádrátt av provianti, um hann so fer av óbýttum ella fer av manningarpartinum.

Grundarlagið fyri hesum er í §29, 11 í skattalógini viðv. sjófólki umborð, har tað stendur, at til "skattskyldugu inntøkuna teljast ikki virði av vistarhaldi hjá sjófólki umborð".

Henda skattalógin er frá 1963, og grundin fyri hesi lógargrein er tann, at frammanundan skuldu fiskimenn skattast av eini mánaðarligari upphædd, sum fiskimaðurin hevði verið burtur, og sum varð lögð afturat skattainntøkuni í einum serligum teigi í sjálvuppgávuni. Men hetta varð strikað í 1963, og var hetta ein greið politisk støðutakan um, at fiskimenn ikki longur skuldu gjalda skatt av kosti. Og út frá støðuni hjá fiskimonnum kom tá umrødda orðing í skattalógina.

Men heldur ikki eftir gomlu skattalógini var ivi um, hvussu skattainntøkan hjá fiskimanni skuldi definera, nevnliga partur eftir proviant uttan mun til sáttmála, og tað er eisini henda upphædd, sum altíð hevur verið uppgivin til skattingar. Talan er als ikki um nakran frádrátt í sjálvuppgávuni, men um ein frádrátt saman við øðrum frádráttum í sjálvari avrokningini.

Henda sera greiða skipan verður umsitin uttan nakran sum helst trupulleika, inntil okkurt "klókt høvð" í fígghjálmaumsitingini finnur út av, at tað bert er tá kostur er fríur, t.v.s. ikki partur av sáttmálanum, at hann ikki skal skattast. Og út frá hesum er proviantur ikki fríur, tá hann verður trektur av manningarpartinum í avrokningini og tá skal parturin skattast áðrenn fádrátt av vistarhaldi.

Her hevur verið talan um eina reint teoretiska tulkning, har tað als ikki hevur verið tikin hædd fyri, hvussu lógin faktisk hevur verið umsitin og tulkað. Fyrst og fremst gongur henda tulkning aftur til nýggju skattalóg-

Grundleggjandi rættarreglur, sum eru settar til viks av Fígghjálmaráðnum

Undersøgelsesprincippet

Den offentlige forvaltning er underlagt det såkaldte undersøgelsesprincip. Det bygger på, at man fra myndighedens side er ansvarlig for at få de nødvendige oplysninger fremskaffet, for at der kan træffes en så rigtig afgørelse som overhovedet mulig...

Tað er próvfast, at umrødda sak upprunliga er avgjörd, uttan at avvarðandi myndugleikar á nakran hátt hava kannað málið. Teir hava ikki so frægt sum spurt seg fyri hjá Føroya Fiskimannafelag, sum má metast at hava førleika til at lýsa hetta mál.

Tá felagið so eftirfylgjandi hevur roynt at gera myndugleikarnar varar við veruligu viðurskiptini, hava allar kreftir verið settar í gongd fyri at gera hesar upplýsingar til einkis.

Retssædvaner

Retssædvaner finder også anvendelse indenfor forvaltningsretten. Retssædvaner kan beskrives som en handlemåde, der er fulgt almindeligt, stadigt og længe efter den overbevisning, at den er retlig bindende. Man er fra forvaltningens side forpligtet til at følge gyldige retssædvaner.

Í hesi frásøgn verður greitt frá, hvussu skattamyndugleikarnir uttan um lögtingið broyta innihaldið í eini lóg sum hevur verið galdandi í nærum 40 ár, og sum er grundað á beinleiðis praksis í nærum hálva øld.

Administrativ praksis

Administrativ praksis kan beskrives, som den praksis en forvaltning har fulgt tidligere i lignende sager. Dens bindende virkning for forvaltningen varierer fra område til område. Men udgangspunktet er, at en forvaltning er bundet af administrativ praksis.

Vit hava sæð í hesum máli, hvussu umsitingarlig siðvenja hevur verið sett til viks. Hetta hevur verið gjørt við at skapa íva um, hvør siðvenjan veruliga er. Og hesin ivi hevur verið nýttur til skaða fyri borgaran, beint mótsætt av grundregluni í einum rættarsamfelag. Hetta verður gjørt, hóast vit hava prógvað, at her er talan um greiða siðvenju í tíggjútals ár.

Hetta er rættarstøðan, sum annars er galdandi í danska ríkinum. Men hetta hevur ikki minsta áhuga í málsviðgerðini í okkara politiskt/umsitingarligu skipan. Tí er lætt at koma til ta niðurstøðu, at Føroyar eru eitt rættarlest samfelag á økjum, har føroysk lögfrøði er galdandi.

ina í 1963. Og hædd verður heldur ikki tikin fyri, at tá henda skattalógin kom í gildi í 1963, var stóruspartur av fiskimonnum, har proviantur fór av manningarpartinum, og hevði hetta verið galdandi í hvussu er síðan 1953. Her er talan um tann heilt stóra partin av fiskimonnum, sum vóru við snellu- og línuskipum.

Hetta merkir, at tað, sum eitur rættarsíðvenja, og sum er ein grundleggjandi partur at rættargrundarlagnum í einum rættarsamfelag, verður fullkomiliga sett til viks til skaða fyri borgaran.

Avgerð á skeivum grundarlag
Henda "nýhugsanin" verður sett í verk uttan nakra sum helst ávaring, og onga fráboðan til avvarðandi vinnufeløg. Ein fiskimaður kærir til landskattanevndina. Her fer eingin rættilig viðgerð fram, tí tað er eingin mót-partur umboðaður í viðgerðini. Málið verður tí als ikki kannað til fulnar, og bert sjónarmið hjá myndugleikunum verða lögð fram. Á hesum grundarlagi staðfestir landsskattanevndin hesa avgerðina hjá umsitingini.

Tað kann aftaná prógv-

ast, at henda avgerð er tikin á fullkomiliga skeivum grundarlagi.

Grundgevingarnar hjá skattamyndugleikunum fyri hesi avgerð eru m.a. hesar:

Sambært § 25 í skattalógini verður fyri skattskyldiga inntøku roknað alt, sum hin skattskyldigi hevur lagt inn í peningi og peningsvirði. Tað vil siga, at eisini virðir og ágóðar, sum hin skattskyldigi fær, verður sett í skatt.

Kostur hevur ongantíð verið mettur sum frádráttarbær útreiðsla hjá lóntakara. Men í skattalógini er ein serlig heimild í §29, 11) viðv. sjófólki umborð, har tað stendur, at til skattskyldugu inntøkuna teljast ikki virði av vistarhaldi hjá sjófólki umborð. Við øðrum orðum: Har sjófólk umborð fáa frían kost, verður hetta virði ikki sett í skatt. Henda regla er ein serlig heimild fyri teir, sum sigla; hon kann ikki nýtast aðra staðni, t.d. á landi á einum arbeidsplassi...

Út frá hesum verður gjørt tann niðurstøða, at har proviantur fer av manningarpartinum, skal fiskimaður skattast av avrokningini áðrenn frádrátt av provianti, tí tá er ikki talan um "virði av vistarhaldi," sum ikki skal skattast!

Sigast kann, at hetta er ein útlekking, sum er púra burtur úr vón og viti. Uttan mun til, hvussu vistarhald inngongur í avrokningina, so stendur greitt "virði av vistarhaldi" skal ikki skattast. Og verður tað tikið av manningarpartinum, er tað framvegis eitt "virði". Og samb. orðabók er "virði" nakað sum kann gerast upp í peningi, so einfalt er tað.

Grundgevingin, at "kostur hevur ongantíð verið mettur sum frádráttarbær útreiðsla hjá lóntakara" er í besta falli ein beinleiðis manipulatió ella, soleiðis sum tað er sett upp, beinleiðis ósannindi.

Fyri tað fyrsta kann tað prógvast, at fiskimenn allar tíðir hava verið skattaðir av partinum eftir frádrátt av provianti. Fyri tað næsta hevur tað als ikki verið talan um ein frádrátt sambært skattalógini, men um eina defínitió av hvat er partur av skattaskyldugari inntøku hjá fiskimanni. Vit

hava framlagt greið prógv um hetta út frá avrokningum við hesum frádrátti. Tað skal annars ein ótrúliga "góður" vilji til at gera eina tulkning, sum sigur, at frádráttur av provianti í avrokningini ikki skal vera umfatað av orðingini "virði av vistarhaldi". Her má tað í hvussu er vera avgerandi, hvussu myndugleikarnir upprunliga hava tulkað hetta.

Vit hava nú fingið hetta váttað í brævi, sum er skrivað av júst Toll- og Skattstovu Føroya til ein viðkomandi fiskimann í 2001 viðvíkjandi hansara skattaálikning fyri 2000.

Í hesum brævi verður víst á, at viðkomandi hevur havt eina ávísa inntøku, har "virðið av fríum kosti er íroknað". Og so verður sagt: "Eftir § 29, stk 11 í skattalógini er virði av vistarhaldi hjá sjófólki ikki skattskyldugt, og verður kosturin tí drigin frá aftur í ársinntøkuni...."

Og so verður gjørt ein uppstilling, sum er grundað á hesa orðing.

Síðani verður sagt, at "fullur samdøgursfrádráttur einans verður givin, um viðkomandi persónur sjálvur hevur goldið fyri kost, ferðaútreiðslur, sjúkra- og vanlukkutrygging í samband við arbeiði uttanlands.

Sum áður nevnt hava tygum fingið frían kost umborð á skipinum og verður samdøgursfrádrátturin skerdur við 50%."

Hetta er fullkomiliga í samsvar við ta uppfatan, sum vit júst hava gjørt galdandi í hesum máli. Viðkomandi fiskimaður hevur eisini verið uppgjördur eftir hesi fatan í fleiri ártíggir, og er henda mannagongdin nýtt aftur til 1963 fyri allar fiskimenn, sum eru avroknaðir eftir líknandi sáttmála – bæði við føroyskum og útlandskum skipum.

Hetta skuldi verið ivaleysa góð grundgeving hjá skattavaldinum til at hildið fram við verandi praksis, hvørs lógligheit eingin kann bestriða.

Hóast hetta greiða prógv frá líkningarvaldinum sjálvum fyri, hvussu lógin hevur verið umsitin, og hóast hetta lættliga kann staðfestast innanhýsis hjá teimum, verður stórt sæð sæð burtur frá hesum heilt avgerandi spurninginum í málsviðgerðini.

Hetta merkir, at skatta-myndugleikar, aftaná eina greiða tulking av um-røddu grein í skattalógini, sum tað er fullur dekn-ingur fyri, umsitingarliga broytir innihaldið í lógini uttan um løgtingið.

Hetta einsamalt váttrar okkara fatan av, hvussu almenna umsitingin ar-beiðir. Her er ikki bert tal-an um ein embætismann, men um eina røð av embætismonnum í 10 ár. Tískil er hetta ein vátan um, hvussu sjálv skipanin virkar, uttan at nakar ger nakað við tað.

Er eisini umsitið á “okkara” hátt av Løn-javningargrunninum. Tað hevur tískil eingin ivi verið um skattskylduga inntøku hjá fiskimanni, nevnliga tann upphædd, hann fær í hondina, eftir at kostur er galdin so ella so. Hetta er sjálv defini-tiónin av tí parti, sum skattur skuldi gjaldast av, og hevur einki við loyvd-ar frádráttir í sjálvari skattalógini at gera. Tað er eisini sera avgerandi, at hetta hevur eisini verið grundarlagið fyri útrok-n-ing av minstuløn til fiski-menn, soleiðis sum hetta hevur verið praktiserað av almenna stovninum Lønjavningargrunnur Fiski-manna í eins langa tíð.

Eingin samanhangur
Eitt annað er, at tað er als ikki samanhangur í nýggju tulkingini hjá Toll- og Skatt. Um teir veruliga meina, at virðið av vistar-haldi bert er skattafrítt, um tað veruliga er “frítt” og ikki er partur av av-rokningini, so skuldu teir eisini farið í holt við tær avrokningar, har kostur fer av óbýttum, og fiski-

TOLL- OG SKATTSTOVA FØROYA
Faroese Customs and Tax Authorities

Tórshavn, 19 november 2001

Vilvikjandi sjálvuppgávu tygara fyri 2000 - brevtingarskriv

Toll- og Skattstova Føroya hevur móttikið sjálvuppgávu tygara fyri 2000, har tygum uppgáva eina sjóinntøku uppá kr. [redacted] Eisini hava tygum m.a. ein samdegursfrádrátt uppá kr. [redacted]

Sambært ársuppgerðini frá [redacted] hava tygum eina ársinntøku uppá [redacted] har virðið av fríum kosti kr. 10.340,- er íroknað. Eftir § 29, stk. 11 í skattalógini er virði av vistarhaldi hjá sjófólki umboð ikki skattskyldugt, og verður tí kosturin drigin frá aftur í ársinntøkuni. 556.294 - 10.340 = 545.954,-.

Sagt skal verða frá, at fullur samdegursfrádráttur einans verður givin, um viðkomandi persónur sjálvur hevur galdið fyri kost, ferðsútreiðslur, sjúkra- og vanlukkutrygging í sambandi við arbeiðið uttanlands.

Toll- og Skattstova Føroya hevur nú móttikið vátanina frá tygum, at arbeiðsgevarin ikki hevur galdið ferðing og trygging tygara vegna, og eiga tygum sostatt ein frádrátt uppá kr. 20.070,- fyri 2000.

Samdegursfrádráttur fyri [redacted] dg x 75 kr. = [redacted]
Samdegursfrádráttur fyri [redacted] dg x 15 kr. = [redacted]

Sum áður nevnt hava tygum fingið frían kost umboð á skipinum og verður samdegursfrádrátturin skerdur við 50%.

Toll og Skattstovan hevur í hesi uppgerð fult út fylgt tí manngongd við skatta-fritøku av vistarhaldi, sum er ásett við lóg og praktiserað síðan 1963, sum hetta brævið vísur. Aftaná 37 ár broyta teir umsitingarliga innihaldið í hesi púra greiðu lógargrein, at “virði av vistarhaldi” skal ikki skattast. Hetta verður gjørt til skaða fyri fiskimenn á einum meira enn ivasomum grundarlagi. Tað er eingin ivi um, at hetta er í stríð við grundleggjandi rættarreglur í einum rættarsamfelag.

menn t.d. rinda helvtina av kostinum sjálvur. Hann eigur sambært hesum prin-sippi eisini at verið skatta-aður, men tá vildi als ikki hingið saman hjá skatta-myndugleikunum. Men tað, at fiskimenn gjalda t.d. hálvan proviantin, kalla teir frían kost, hóast hann bert er partvíst fríur, uttan at hetta verður grundgivið á nakran hátt. Annars tosar lógin als ikki um frí-an kost. Hon tosar um virðið av vistarhaldi, og tað er hetta, málið snýr seg um. Men júst hetta

sigur bert, hvussu tað verður jonglerað við hug-tøkunum, sum best ber til. Annars verður av skatta-myndugleikunum nú grundgivið út frá, at lógin tosar um “virði av fríum vistarhaldi”. Tað er als ikki hetta, sum stendur. Tað stendur bert “virði av vistarhaldi”.

Skapar tilætlaðan mannamun
Eitt annað er, at henda tulking hjá Toll og Skatt júst skapar mannamun mill-um fiskimenn og harvið

millum borgarar í landi-num, tá teir verða skattað-ir ymiskt, alt eftir hvøjum sáttmála teir tilvildarliga eru undir. T.v.s. summir verða skattaðir av teirra útgjaldi frá reiðarinum, meðan aðrir vera skattað-ir av einum hægri tali.

Um vit hugsa okkum, at ein fiskimaður eftir einum sáttmála, har vistarhald fer av óbýttum, fær ein part uppá kr. 90.000, so er tað henda upphæddin, sum verður skattað. Um vit somuleiðis hugsa okkum til, at sáttmálin var soleið-is samansettur, at avrokningin hevði verið kr. 100.000 - proviant = kr. 90.000, hevði fiskimaður-in verið skattaður av kr. 100.000. Vanligt skil sigur, at ein slík lógartulking hevði verið burtur úr vón og viti, og skudi als ikki borið til.

Hevði tað verið so frægt, at hugburðurin í almennu umsitingini var, at víst sigur lógin so ella so, men hetta skapar eitt órættvísi, sum vit mugu rætta uppá. Tá kundi skip-anin verið til at liva við, men hetta hendir ikki. Tvørturímóti skal haldast fast um einhvønn órætt.

Høvdu myndugleikarnir í minsta lagi kunna á-sannað, at tað ber til hjá teimum at mistaka seg og so rætta mistakið, um nýggir upplýsingar koma fram, so kundi verið bøtt um skaðan. Men hetta

hendir ikki. Sjálvt um myndugleikarnir fáa uppí hendurnar sjónarmið, sum kundu bent á eina aðra fatan av hesi lógáseting, so verður fullkomiliga sæð burtur frá hesum. Hetta er veruliga tað ringasta í hesum máli, at sjónarmið, sum kundu tænt áhuga-málinum hjá borgaranum, verða útihýst frá viðgerð-ini av málinum, ella tað verður roynt at sáa iva um hesar upplýsingar. Tað ein-asta, sum umræður hjá umsitingini, er at halda tórn móti borgaranum.

Tí hevur borgarin alla grund til at kenna seg ótrygga, tá avgerandi og prinsipiell mál verða av-greidd á hendan hátt.

Danska rættarskip-anin einasta trygd
At fáa nakran rætt í før-oysku politisku umsiting-arligu skipanini er stórt sæð ómøguligt. Vit hava skrivað nógv undirbygd brøv til Fíggjarmálaráðið. Men okkara sjónarmið verða als ikki viðgjörd – og enn minni svarað.

Myndugleikarnir vísa til umrøddu avgerð í lands-skattanevndini, men at grundarlagið fyri henni heilt upplagt er skeivt, hevur ongan áhuga. Tað kemur ikki uppá tal so mikið sum at viðgera spurningin, hvørt eitt mis-tak er gjørt.

Spurningurin hevur verið reistur sum fyrispurn-ingur á tingi, sum er ein máti hjá løgtinginum at hava eftirlit við landsstýr-inum. Svárið var ein slatur fyri ein slatur, og so hendi einki meira. Hetta er bert eitt dømi um virðið á hes-um eftirlitinum.

Síðani hava vit kært mál-ið fyri Kommunalu Skatta-kærunevndina fyri økið, har viðkomandi fiskimað-ur er búsettur. Hetta skuldi verið eitt “fólksins for-um”, har fólk við vanlig-um viti og skili taka støðu til í hesum førinum ein-faldar skattaspurningar. Vit hava enntá verið á fundi við nevndina og hava greitt gjølla frá hesum máli. Men kortini hevur nevndin uttan at blunka staðfest avgerðina hjá serføroysku “løgfrøðini” á økinum aftaná viðgerð í fleiri ár. Og hetta hendir, hóast tað eru beinleiðis mótsagnir í málfrágreiðingini um, hvussu fiskimenn veru-liga hava verið skattaðir.

Tað tykist, sum einasti móguleiki fyri at fáa greiðu á hesum spurningi er tann danska rættarskip-anin í Føroyum, og vónin er, at hon fer at leggja til grund ta rættarsíðvenju, sum er galdandi í Dan-mark og annars í vanlig-um rættarsamfeløgum.

Niðurstøðan

Hetta mál lýsir sera væl, hvørja rættarfatan føroysk-ir myndugleikar hava mótv-egis rættindum hjá borg-arunum. Her ger tað ong-an mun, hvønn politiskan lit avvarðandi landsstýris-maður á økinum hevur.

Niðurstøðan er í stutt-um tann, at ein heilt greið staðfesting av skattainn-tøkuni hjá fiskimanni, sum hevur verið galdandi í hálva øld, verður broytt umsitingarliga til skaða fyri borgarar. Hetta er gjørt við eini “løgfrøði”, har júst ein setningur er tikin burt-ur úr síni heild í skattalóg-ini, meðan sæð verður full-komiliga burtur frá rest-ini. Við eini slíkari manna-gongd ber til at “prógva” hvat sum helst, og tað vita vit eisini verður gjørt, tá “politiskur vilji” er fyri tí.

Samstundis er rættarsíð-venja fullkomiliga skúgv-að til viks, sum merkir, at ein føst manngongd í slíkum føri er bindandi fyri eina umsiting.

Ístaðin fyri eina greiða skipan, sum virkar eins fyri allar fiskimenn, og sum kann lýsast við nøkrum fáum reglum, hava vit nú fingið eina ógreiða skip-an, har tað er upp til met-ing hjá einstøkum umsitar-um, hvussu skipanin skal virka. Og gjøgnumskygni er einki. Málsfrágreiðingin hjá kommunalu kær-unevndini telur ikki færri enn 35 síður uttan á nakr-an hátt at vera sannfør-andi. Heldur tvørtur í móti.

Hetta er aftur eitt prógv um tað fullkomna rættar-loysi, sum er galdandi í Føroyum. Politiska skip-anin/umsitingin nýtir mið-víst ein stóran part av sínu orku at undirgrava rætt-artrygdina hjá borgarum. Danska rættarskipanin er okkara einasta vón, og hon verður so roynd, um ikki hetta verður broytt í landsskattanevndini!

Tað skal skoytast uppí, at hóast hetta mál sum so ikki er so stórt, tá hugsað verður um talið av borg-arum, sum eru umfataðir av tí, so er málið sera prin-sipielt fyri at fáa staðfest, hvussu tað verður arbeitt í almennu umsitingini. Kann ein slík manna-gongd sum henda ganga, so vita vit ikki, hvat næsta álopið á rættindi borgar-anna verður.

Men tað, sum er tað veruliga ræðandi í hesum máli, er, at hetta kann verða gjørt, uttan at nakar letst um vón. Tað er eingin mekanisma í samfelag-num, sum forðar fyri, at slíkt gongur fyri seg. Og eingin er sum verjir rætt-indini hjá vanliga borgara-num.

"	Liri	9.775 kg á 7.00 =	68.425,00
		332.956 kg	6.256.958,35
	Lendingardútreiðslur	637.437,17	
	Agn	397.606,00	1.035.043,17
			5.221.915,18
	Harav eigur manningin 41 %	2.140.985,15	at býta soleiðis
	245 tons =	1.575.199,28	at býta í 26½ part
	88 tons =	565.785,87	" " 25½ "
			81.629,16
	Proviandtur	243.886,75	at býta soleiðis.
	159.204	at býta í 27 partar	5.896,44
	84.682,75	" " 26 "	3.257,00
			9.153,44
	Fiskipartur	81.629,16	
	+proviandtur	9.153,44	72.475,72
	Kokkurin		
	1½ fiskipart	102.036,45	
	Kokkaløn 52.90 pr. dg.	7.617,60	109.654,05
	+ proviant		9.153,44
			100.500,61

Sambært "løgfrøðini" hjá skattamyndugleikunum skulu fiskimenn við hesum avrokningarhátti skattast av vistarhaldi, hóast lógin greitt sigur, at "vistarhald hjá sjófólki umboð" skal ikki skattast. Umsitingin hevur uttan um løgtingið broytt innihaldið í lógini aftaná nærum 40 ár. Her fer proviantur av manning-arpartinum, men hevði hann farið av óbýttum, skuldi hann ikki skattast. Her er púrt eingin samanhangur!

Løgfrøðin í málinum

Fyri at málið ikki bert skal verða lýst av einum leikmanni skal her verða endurgivin nøkur av lögfrøðiligu sjónarmiðunum í tí kærumáli, sum er sent landsskattanevndini:

Vegna kæraran verður gjørt galdandi:

- at hugtakið skattskyldug inntøku hjá fiskimonnum í nógv ártíggir hefur verið eyðmerkt sum inntøka við frádrátti av útreiðslum til kost,
- at skattamyndugleikarnir líka fram til seinnu helvt at nítiárunum hava góðkent, at hugtakið skattskyldug inntøka hjá fiskimonnum varð eyðmerkt sum frammanfyri nevnt,
- at Toll- og Skattstova Føroya í 2001 beinleiðis hefur góðkent, at kærarin hefur rætt í tulkning sínari,
- at hendan eyðmerking av hugtakinum skattskyldug inntøka hjá fiskimonnum í 1963 er staðfest í grein 29, stk. 1 nr. 11 í skattalógini,
- at skattamyndugleikarnir góðkenna, at um provianturin fer av óbýttum, so verða útreiðslurnar til kost ikki tiknar við í skattskyldugu inntøkuna,
- at heimild er ikki hjá skattamyndugleikunum at gera mismun á borgarum landsins, soleiðis at útreiðslur til kost, sum fer av fiskipartinum, verður skattaður,
- at lógarorðingin ikki stuðlar sjónarmiðinum, um at slíkur mismunur skal gerast á fiskimonnum,
- at viðmerkingarnar til

- grein 29 í skattalógini ikki stuðla sjónarmiðinum, um at slíkur mismunur skal gerast á fiskimonnum, alt eftir um proviantur fer av óbýttum ella av fiskipartinum,
- at skattamyndugleikarnir ikki kunnu vísa á nakra sakliga grund til at gera slíkan mismun á fiskimonnum,
- at skattamyndugleikarnir ikki kunnu vísa á nakran dóm ella nakran lögfrøðlesnað, sum kann stuðla sjónarmiðinum, um at heimild er at gera slíkan mismun á fiskimonnum,
- at landsskattanevndaravgerðin nr. 27/1995 er skeiv, og eingin verulig lögfrøðilig viðgerð fór fram í sambandi við nevnda mál.
- at almenni stovnurin Lønjavningargrunnurin alla tíð hefur roknað inntøkugrund út frá avrokning eftir frádrátt av vistarhaldi.

Lógargreinirnar Grein 29 nr 11 í skattalógini sigur greitt, at

"Virði av vistarhaldi hjá sjófólki umborð" telist **ikki** við í skattaskyldu inntøkuna.

Lógin skilir ikki millum, um hetta "virði" verða trekt av óbýttum ella av sjálv-

um manningarpartinum. Sum kunnugt er í grein 25 í skattalógini ásett:

"Við teimum avmarkingum og undantøkum, ið sett eru í hesari lóg (markerað av undirritaða), **verður roknað alt tað sum hin skattskyldugi í inntøkuárinum hefur lagt inn í peningi ella peninga-virði"**

Kommunala Skattakærunevndin tykist als ikki at havt havt atlit til, at grein 29 nr. 11 júst hefur áseting, sum **ger undantak frá høvuðsregluni í grein 25**, tí í grein 29, nr. 11 er greitt ásett, at vistarhald skal **ikki** teljast við í skattskyldugu inntøkuna hjá sjómonnum.

Tað er í beinleiðis stríð við allan tulkningarátt, tá skattamyndugleikarnir og kommunala skattakærunevndin fullkomuliga tykjast at síggja burtur frá, hvussu skattalógin hefur verið praktiserað, tá talan er um útreiðslur til kost.

Eg kann vísa til tað, sum skrivað verður í bókini **Lærebog om indkomsskat** v/Ole Bjørn, Linda Hultgaard og Aage Michelsen síða 27:

"Det er almindeligt antaget, at forvaltningens almindelige fulgte

praksis har normdennende virkning.

...
Også overordnede myndigheder følger sig bundet af deres egne hidtidige afgørelser"

Heldur ikki tykjast skattamyndugleikarnir at leggja nakran sum helst dent á alment galdandi regluna um líka viðgerð av borgarum landsins.

Hóast hesa grundreglu, og hóast skattamyndugleikarnir viðurkenna, at sjómenn verða viðgjørdir ymist alt eftir, um útreiðslur til kost fara av óbýttum ella av fiskipartinum, so heldur Toll- og Skattstova Føroya fast við avgerð sína, har avleiðingin er, at mál sum í veruleikanum eru meinlík verða viðgjørð á heilt ymiskan hátt.

Tað er í beinleiðis stríð við vanliga lógartulking, at fyrisitingarmyndugleiki fullkomiliga sær burtur frá, at úrslitið av tulkning teirra er so greitt órímligt fyri borgaran. Tað kann ikki vera rætt, at skattamyndugleikarnir gera so eyðsæddan mismun á borgarum landsins, serliga tá tað hvørki í lógartekstinum ella í viðmerkingunum til lógina eru nakrar sum helst ábendingar um, at lóggávvaldið hefur ætlað, at slíkur mismunur

Kostur hefur ongantið verið mettur sum frádráttarbær útreiðsla hjá lóntakara. T.v.s. at tey virðir sum kostur hefur, er ein skattskyldigur ágóði. Men í skattalógini er ein serlig heimild § 29,11 viðv. sjófólki umborð, har tað stendur, at til skattskyldugu inntøkuna teljast ikki virði av vistarhaldi. **Við øðrum orðum: har sjófólk fáa frían kost, verður hetta virði ikki sett í skatt...**

Brot úr uppritið hjá Landsskattanevndini.

Hetta brotið úr avgerðini hjá landsskattanevndini vísir "teknikkin" í teirri lógartulking, sum er umrødd í hesum máli. Í meira enn 30 ár hefur orðingin "virði av vistarhaldi" umfatað bæði avrokningar við "fríum kosti" og avrokningar, har manningin heilt ella lutvíst rindar kostin.

Men nú verður innihaldið í lógini av lögfrøðingum hjá skattavaldinum broytt til, at henda reglan skal bert galda avrokningar, har sjófólk fáa **frían** kost. Men henda útlekking kann hvørki grundast á lóg, viðmerkingar ella í hvussu lógarreglan er umsitin síðan 1963. Hon er hálað niður úr fríari luft, og verður ikki undirbygd á nakran sum helst hátt. Samstundis verður staðfest av somu lögfrøði, at har fiskimenn gjalda part av vistarhaldinum, er hetta at meta sum fríur kostur!

Við slíkari mannagongd er einki mark fyri, hvussu ein lóg kann tulkast. Hetta er bert eitt dømi av mongum um, at hetta verður gjørt. Og altíð til skaða fyri borgaran! Ein slík serføroysk lögfrøði má sjálvsagt gerast ein serlig lærugrein á fróðskaparsetrinum!

skal gerast á sjómonnum.

Ilt er at skilja, at Kommunala Skattakærunevndin als ikki hefur viðgjørt spurningin um týðningin av, at skattamyndugleikarnir í ártíggir próvfast hava góðkent, at útreiðslur til kost verða frádrignar áðrenn skattskyldugu inntøkuna verður ásett. Vandir er

fyri rættartrygdini hjá borgarum landsins, tá ein kærunevnd als ikki tekur við veruligu umstøðurnar í málinum, tá avgerð skal takast.

Viðvíkjandi Línufiskiskapi inni við land

Á lögtingsfundinum í dag svaraði landsstýrismaðurin Bjørn Kalsø munnligum fyrispurningi frá Kára P. Højgaard viðvíkjandi størri útróðrabátunum, ið royna við línu og bátum við egningarmaskinu. Hann segði seg í morg-

un hava lagt uppskot til kunngerð fyri landstýrið, og at hann hevði fingið undirtøku fyri hesi.

Kunngerðin fevnir bert um bátar, ið hava egningarmaskinu. Eftir hesi kunngerð verður ikki loyvt bátum 15-90 tons við egn-

ingamaskinu at seta línu nærri landi enn ein fjórðing. Sostatt verður ikki loyvt hesum bátum at seta línu inni á firðum, víkum ella millum oyggjar.

Til spurningin nær kunngerðin bleiv lýst og sett í

verk vildi landsstýrismaðurin ikki binda seg til ein ávísan dag, men segði, at tað skuldi ikki tikið langa tíð at fingið hetta upp á pláss.

Sostatt er lítið at ivast í, at hendan broytingin verður framd áðrenn árslok.

Citroen C2

Til solu fyri 119.000

Motorur: 1,4 bensin við 75 hk.
Koyrt: 13.000 km. Árg: nov. 2003

Ikki-roykjara bilur – hefur havt 1 eigara. Er sum spildurnýggjur.

Útgerð: orig. alu-felgur, el-rútar, el-spegl v/whita, air-condition, veloursetur, orig. radio/CD, tokulyktir, fjarst. centrallás, hiti í setrum, v.m. Felgur við pikadekkum fylgja við. **Tlf. 21 19 96**

Bjargingarútgerð

á sjógvi og landi

Vit bjóða tað besta innan bjargingarbátar, bjargingarvestar, eldslökkkiútgerð, bjargingar og trygdarútgerð. Umboð fyri kenda danska merkið "Viking".

- Bjargingarbátar
- Bjargingarnet
- Yvirlivsdraktir
- Flótidraktir
- Bjargingarvestar
- Bjargingarkransar
- Epirbar/neýðsendarar
- Radartransponderar
- Eldslökkjjarar
- Eldávaringar
- Branddraktir
- Umvelingar
- Eftirlit

P/F Gummibátatænastan

Mannaskarð 4, Postboks 3223, 110 Tórshavn
Tel. 31 49 13, Fax 31 06 56, E-mail: gummibad@post.olivant.fo

MAN B&W Diesel A/S

Umboðið · Ernst Reinert

Alpaha Diesel motorar og eykalutir

Undir Glaðsheyggi 10
FO-100 Tórshavn · Faroe Islands
Tlf: +298 31 33 84 · Fax: +298 31 30 64

Nýggj lýsing av "serfðroyskari" lögfrøði:

Borgarin rættarleysur

Tað hevur verið alment frammi, at vit skulu hava eina serfðroyska lögfrøðingautbúgving á Fróðskaparsetrinum. Hetta ljóðar sera gott. Men tað, sum manglar, er at fáa at vita, um endamálið er at bota um støðið á núverandi lögfrøðini ella tað er at staðfesta ta lögfrøðina, vit hava, og so gera hana til eina serliga lærugrein.

Fyri at kunna gera tað, er neyðugt at fáa staðfest, hvussu støðið er á froyðskari lögfrøði. Vit í FF hava sera nógv royndir av henni, serliga seinastu 35 árin.

Gongdin hevur verið tann, at fram til fyri einum 20 árum síðani, hevði øll tann almenna skipanin, bæði landsstýri og lögting, **ein** lögfrøðiligan myndugleika, og var hesin skrivstovustjórin í Tinganesi Johan Djurhuus. Arbeidsbýtið var, at politikkararnir tóku sær av teimum politisku spurningunum, meðan Johan Djurhuus tók sær av lögfrøðini, sum varð grundað á veruliga jura. Og hann hevði ein slíkan autoritet, at eingin setti spurningar við hansara niðurstøður.

Tá Johan Djurhuus legði frá sær, hvarv stórt sæð øll lögfrøði úr almennu skipanini.

Allir "topparnir" í landsumsitingini fóru at spæla lögfrøðingar sum best bar til og eftir egnum høvdi; úrslitið gjørdist eitt lögfrøðiligt og umsitingarligt kaos.

Síðan fingur vit stýrisskipanarlógina við øllum hennara aðalráðum og tilhoyrandi lögfrøðingum í stórum tali. Ein hevði roknað við, at allir hesir lögfrøðingar og serfrøðingar fóru at hækkað støðið á umsitingini, so vit fingur eina umsiting, sum var grundað á "lóg og rætt". So fingur vit – í hvussu er – tað afturfyri allan meir kostnaðin av nýggja umsitingarliga bygnaðinum.

Men tað sum hendi var tað øvugt! Tað gjørdist almenna lögfrøðin, sum lata seg draga niður á lága politiska og umsitingar-

liga støðið, sum var frammanundan. Hennara endamálið gjørdist bert at tekkjast politisku skipanini ímóti teimum borgarum, sum tað annars skuldi verið endamálið at tænt. Afturfyri fekk hon "arbeiðsfrið" at røkja síni egnu áhugamál!

Hetta hava vit víst á í ótaldum undirbygdum greinum. Í dag hava vit aftur eina sera útgreinaða lýsing av hesi serfðroysku lögfrøðini.

Hetta mál er bert eitt dømi um, hvussu meira ella minni óbrúkiligir lögfrøðingar undirgrava rættarsamfelagið, hjálptir av politikarum uttan hugburð. Hetta er meira ella minni galdandi fyri øll aðalráðini.

Hvat er virðið á vistarhaldi? Hetta mál er so einfalt, sum tað kann vera og tí lætt at lýsa. Skattalógin sigur, at

"Virði av vistarhaldi hjá sjófolki umborð" skal ikki skattast.

Her er talan um 6 orð, sum tað ikki skuldi kunna borið til at misskilt. Vistarhald er útreiðslur av proviant, og ásett er, at hetta skal ikki skattast hjá sjófolki, so greitt er tað.

Hetta var eingin ivi um, tá ið skattalógin við hesi reglu varð samtykt í 1963, og soleiðis hevur tað eisini verið fatað og tulkað tey fyrstu 30 árin aftaná av øllum viðkomandi stovnum.

So kemur lögfrøðin hjá skattamyndugleikunum við eini snaring og reinging av hugtøkum fram til, at henda reglan er ikki galdandi fyri **nakrar** fiskimenn, og hetta verður nú nýggj "lóg" við sera ivasamari undirbygging. Hædd verður als ikki her tikin fyri, hvussu henda reglan hevur verið umsitin í meira enn 30 ár.

Tá ein fiskimaður kærir um, at skattamyndugleikarnir hava broytt mannagongd, verður hetta lagt fyri landsskattanevndina,

sum blástemplar umrøddu tulkning. Men hetta verður gjørt uttan nakra sum helst veruliga viðgerð. **Bert** sjónarmiðini hjá Toll- og Skatt eru endurgivin í málinum, og her hava **bert** tey sjónarmið verið frammi, sum tæna teirra sjónarmiði. M.a. er eingin kanning gjørd av, hvussu lógin hevur verið umsitin. Hetta skuldi verið nóg mikið til at tikið málið upp aftur, so viðgerðin **eisini** kundi verið grundað á sjónarmiðini hjá skattaborgaranum.

Vit hava síðan lýst hetta mál til fulnar og víst myndugleikunum á, at umrødda tulkning púra greitt er skeiv umframt tað, at hon fremur mannammun millum fiskimenn.

Men hetta hevur ongan áhuga. Myndugleikin og hansara lögfrøðingar eru ikki sinnað at rætta møgulegar skeivleikar. At møgulegur ivi skal koma borgaranum til góðar kemur ikki til hugs. Tað ræður bert um at seta fótur í spennu og at halda fast um sín møgulega órætt. Hetta verður m.a. gjørt við als ikki at viðgera og svara nýggju upplýsinginum, sum FF hevur lagt fram í hesum máli.

Tað sigur eisini eitt sindur um hugburðin, at menn, sum hava verið á fundi við myndugleikarnar, eru spurdir, um "teir ikki hava fingið nokk" við teirri skattaskipan, sum annars er galdandi fyri fiskimenn, hóast hetta einki hevur við málið at gera.

Endaleys kærugongd Mannagongdin í slíkum málum er, at tað skal fyrst reisast í kommunalari kærunevnd. Síðan fyri landsskattanevnda og eftir tað, kann tað fara í rættin í upptil 3 instansir. Tað munnu vera tey allar fægstu, sum hava orku til at føra eitt mál til endan, serliga við teimum royndum, sum vit hava.

Hetta mál hevur í fleiri ár verið til viðgerðar í kommunalari kærunevnd, men úrslitið er beint tað sama.

Einki gjøgnumskygni Taktikkurin hjá froyðsku lögfrøðini er at vevja púra greið mál uppí ein slíkan ellubita, at eingin skal vita hvørki út ella inn. Í hesum málinum er samlaða málsfrágreiðingin við lýsing av lógartulkningini av fyrbrigdinum "virði av vistarhaldi" komin uppá 35 síður ella uml. 15.000 orð. Her er beinleiðis mótstrið millum sjónarmið, sum til ymsar tíðir eru sett fram av sama myndugleika. Men eingin torir at hava aðra meining enn teir, sum umboða umrøddu lögfrøði. Og hetta er ikki minst galdandi fyri vald umboð, sum skulu hava eftirlit við virkseminum hjá umsitingini.

Og tað er sera eyðkent, at hjá borgaranum ber so als ikki til at fáa útgreinað tey lögfrøðiliga sjónarmið ella at fáa spurningar svaraðar, sum eru grundarlag fyri avgerðini.

Og uttan eftirlit kann lögfrøðin rættuliga gera sær dælt av síni maktstøðu. Tí versnar støðið á hesi lögfrøðini staðiliga, og vit eru væl á veg móti eini lögfrøði, sum er ókend á okkara leiðum.

Ta veruliga ábyrgdina av hesum hevur politiska leiðslan. Og tað er eingin munur á, hvør ið hevur hana. Tað er henda, sum brúkar almennu lögfrøðina eftir egnum tykki, og eingin av seinastu lögmonnunum hevur havt minsta áhuga fyri, um froyðska samfelagið er skipað ella ikki.

Tað er givið, at við eini lögfrøði, sum víkir so nógv frá teirri, sum er galdandi í einum rættarsamfelag, er neyðugt við serstakari "serfðroyskari" frálæru.

SEV søkir eftir rakstrarleiðara

Starvið sum rakstrarleiðari fyri SEV verður hervið lýst leyst at søkja.

Rakstrarleiðarin hevur ábyrgdina av, at ravmagnsverkið hjá SEV verður ríkið samsvarandi 5. bólk í sterkstreymreglugerðini ("sterkstrømsbekendtgørelsen").

Sambært teirri sterkstreymreglugerð, ið kom í gildi 1. oktober 2005, hevur SEV sum virkiseigari ábyrgdina av, at ein trygdargóðskuskipan verður gjørd og hildin viðlíka fyri SEV.

Ein høvuðsuppgáva hjá nýsetta rakstrarleiðaranum verður at skipa fyri hesum arbeiði, ið skal vera liðugt í seinasta lagi 1. oktober 2006.

Rakstrarleiðarastarvið er ábyrgdarstarv. Rakstrarleiðarin hevur mótvegis SEV-stýrinum ábyrgdina av, at trygdarviðurskiptini í SEV til hvørja tíð eru í lagi.

Nærri reglurnar fyri starvinum eru ásettar í sterkstreymreglugerðini. Sambært hesum reglum hevur rakstrarleiðarin m.a. ábyrgdina av, at neyðug starvsfólk, amboð og útgerð eru tøk til uppgávur, ið skulu fremjast, eins og rakstrarleiðarin hevur ábyrgdina av, at sakkunnleikin hjá starvsfólkinum støðugt verður hildin viðlíka.

Rakstrarleiðarin skal átaka sær aðrar uppgávur eftir nærri avtalu í tann mun hetta samsvarar við starvið.

Rakstrarleiðarin skal hava eina útbúgving, ið kann góðkennast sambært sterkstreymreglugerðini. Talan kann vera um sterkstreymverkføring, el-installatør ella annan persón, ið kann skjálprógva at hava neyðuga ástøðiliga vitan um og praktiskar royndir við rakstri av el-verkum.

Stýrið fyri SEV setir, eftir tilmæli frá stjóranum, rakstrarleiðaran, og rakstrarleiðarin arbeiðir við tilvísing til stýrið. Starvið verður sett sambært serligum sáttmála millum SEV og rakstrarleiðaran.

Starvið verður lønt sambært sáttmála millum Figgjar-málaráðið og avvarðandi yrkisfelag.

Starvið verður at seta skjótast gjørligt eftir nærri avtalu.

Umsóknir verða viðgjørðar í trúnaði.

Umsóknir skulu saman við prógvum og møguligum ummælum sendast grannskoðaranum hjá SEV, Rasmussen & Weihe, á Glæðsneyggi, 100 Tórshavn, og umsóknirnar skulu vera latnar inn í seinasta lagi tann 12. desember 2005.

Tær bestu og bíligastu loysnirnar uppá

GDMSS-Radioútgørð
 Radar við ARPA og Plottara
 Ekkolodd-útgørð
 Sonara-útgørð
 Navigatíons-útgørð
 Navigatíons Plottara
 Autopilot - stór og lítill skip
 Autopilot - til bátar
 Satellite Kumpass - 3xGPS
 Satellite - Navigation
 Satellite - Kommunikations
 Satellite - Sjóvarp
 Trol-sensarar og kabinett
 Gyrokumpass

Furuno/Silor/JRC/I-Com
 Furuno/Simrad/JRC
 Furuno/Simrad/JRC
 Furuno/Simrad/kaio-
 Furuno/Simrad/JRC
 Furuno/MaxSea/Simrad, Sodena
 Furuno/Robertson/Sperry
 Timco
 Furuno
 Furuno/Simrad/JRC
 Furuno/T&T/Sailor
 Applied/Sea Tel
 Scanmar/Simrad
 Sperry/C-Plath/Anschutz

Sp/f Contrive Jsp Ltd.

FO-700 Klaksvík, Tlf.: 455244 - 214244, Fax: 456945

Søla og service:
 Sjálvandi hava vit
 útgerð til **GMDSS**
SYN og Service,
 sum vit eisini gera

- Alkoholtrupulleikar
- Rúsevnistrupulleikar
- Serðviðger til tey, sum detta útiáftur
- Viðgerð fyri avvarandi
- Eftirviðgerð
- Rúsevnapolitikkur á arbeiðsplássum
- Fyrilestrar og skeið

AMBULANT VIÐGERÐ

v/Carl August Arge

Háskúlavegur 2 • 100 Tórshavn • Tel 32 20 70 / 52 20 70 • Fax 32 21 70 • carlarge@hotmail.com • www.brugvin.fo

Tíðindaskriv frá Býarbókasavninum:

Í sambandi við at Býarbókasavnið og skúla-bókasavnini í Tórshavnar kommunu í næstum fáa nýggja EDV-skipan, fer dagliga arbeiðið á Býarbókasavninum at verða órógvað umleið ein mánað fram. Tað merkir í høvuðsheitum at:

- Tey, sum hava bílagt bókur, fáa ikki boð um, at tær eru komnar, fyrr enn nýggja skipanin er farin at virka.
- Upplýsingar um eintøk, sum standa í grunninum, eru ikki eftirfarandi. Nakrar av bókunum, sum standa at vera tókar, eru kortini ikki tókar.
- Tað ber ikki til at bíleggja bókur í bókasavnskipanini.

Hetta tíðarskeiðið ber framvegis til at læna bókur og koma við fyrspurningum til bókasavnið. Vit biðja viðskiftafólk okkara halda okkum til góðar.

Kvørnin – ein fongur hjá teimum søguáhugaðu

Tann sum fæst við blaðút-gávu, har tað verður "velt úr gomlum", veit, at hetta er ikki bert sum at siga tað. Tað kann vera nóg lætt at fáa fyrstu útgávur út, men framhaldandi útgáva krevur tol og treiskni.

Ein av teimum útgávum, sum nú hevur megnað 8 útgávur er Kvørnin, sum verður útgivin av Sands bygdarsavni. Her eru fleiri áhugaverdar siðsøguligar frásagnir úr Sandoyinni. Og serliga hjá fólki, sum hava tilknýti til oynna, er hetta áhuga-

vert, tí so ella so munnu tær greinirnar hava samband við hvønn einstakan. Og okkara royndir eru eisini, at slíkt tilfar hevur sera stóran áhuga millum fólk. Tey flestu fáa fyrr ella seinni áhuga fyri at kenna sína egnu ætt, og tí er tað gull vert, at hetta kemur uppá prent. Meira tað líður frá, tess truplari verður tað.

Tann sum eigur størsta partin av Kvørnini yvirhøvur er Ólavur Clementsen, sum veit ein hóp um siðsøgulig evni. Hetta er eisini ofta komið FF-blað-

num til gagns. Ikki bert grevur hann fram forvitnisligt tilfar, men hann fær eisini til vega myndir, sum hava samband við tað skrivaða. Tað er hetta sum kann gera tað serliga spennandi.

Ein annar søgufrøðingur er Jens Marius Hentze, ættaður úr Skopun. Hann hevur fyrr greitt frá áhuga-verdum hendingum, og hesa ferð hevur hann frásøgn um tvey bjargingaravrik. Hetta er aftur dømi um, at tað vóru knotur í teimum gomlu, og júst slíkar hendingar eru ein

partur av føroyska samleikanum.

Palli Dalsgaard hevur frásøgn um bilsøgu á Sandoyinni. Og at hugsa sær, at tað eru ikki meira enn 85 ár síðani, vit finga fyrsta koyrivegin í Føroyum. Hann var millum Sand og Skopun. Og nú er ætlanin at koyra millum Skopun og Havn. Jú, víst er nakað hent í samfelagnum.

Nýggja Kvørnin er eitt virðismikið klípi til okkara søgu, sum øll eiga at ogna sær.

ASFALTERING

Alt asfaltarbeiði verður gjørt við heitum asfalti um alt landið, so sum:

- Vegir
- Fortov
- Gøtur
- Parkeringsøki
- Tún

Ring og fá eitt tilboð

S.G.ASFALT

Heygsgerði 18A · 100 Tórshavn
Tel 21 94 95 & 520 310

Billa í Gerðum í Klaksvík var ættað av Sandi. Og stóra greinin í Kvørnini hesa ferð er m.a. um hennara ætt. Henda áhugaverda myndin vísir hennara nærmastu um kistu hennara. Hennara ætt gjørdist stór og kend, eisini í samband við sjóvinnu, og her síggjast f.v.:

Elias Sofus Hansen, Norðragøtu, giftur við Amandu, Olevina Rein, systir Billu, Amanda Hansen, dóttir Billu, Johan og Hilma, dóttir Billu, Hendriksen, Olivur og Agnes, dóttir Billu, Thomsen, Richard, sonur Billu, og Súsanna Joensen, Jógvan Joensen (Gardar), maður Billu, Hugo, sonur Billu, og Petra Gardar, (Sterki) Jákup, sonur Billu, og Malvina Joensen saman við dóttir teirra Karlu.

Vit hava útgerðina

- Flótitrol
- Snurpunótir
- Botntrol
- Aliútgerð
- Rækjutrol
- Annað

VÓNIN

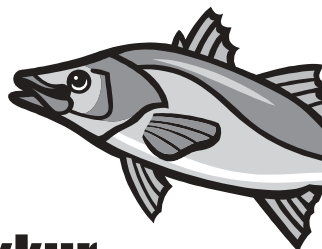
Høvuðsskrivstova:
Bakkavegur 22
530 Fuglafjørður
Telefon 474 200
Telefax 474 201

Tórshavn:
Vestara bryggja 12
100 Tórshavn
Telefon 35 43 91
Telefax 31 33 19

info@vonin.com - www.vonin.com

AGN

**sild
tobis
kúfiskur
makrelur
høgguslokkur**

...dagligt samband um alt landið

P/F KAMBUR

STRENDUR
telefon: 448095 · fax: 448744

BAADER

Vit hava eykalutir á
goymslu og útvega
teir, vit ikki hava.

Pf. Petur Larsen

Tlf: 44 41 74
Fax: 44 42 85

3. partur av samrøðuni við Sofus Poulsen:

Nógvar uppgávur í Aberdeen

Nú er Sofus komin til Aberdeen og fer at arbeiða á okkara umboðsstovu har. Uppgávurnar eru ótrúliga nógvar og ymiskar, og her verður greitt frá summum teirra.

At taka úr blaðnum

Síðurnar 9, 10, 15 og 16 kunnu takast úr blaðnum

Til Aberdeen

Vit – John og eg – fóru av Klaksvík 20. apríl 1946 við "Liljuni". Hon fór til Aberdeen við ísfiski. Vit høvdu ruskveður tað fyrsta døgnið, vindmegi 6 til 8 av útnyrðingi við heglingssælingum. Aldan var høg, og skjótt gekk við seglunum uppi, tí motorurin gav henni bert umleið 5 míla ferð. Motorurin steðgaði 3 ferðir á vegnum. Fyrstu ferð var millum londini, næstu ferð í Pentland Firth og triðju ferð tvørs av Peterhead.

Vit komu til Aberdeen 22. apríl 1946 – 50 tímar eftir fráferð. Veðrið var av tí besta, og tað var lýtt, so vit noyddust at keypa okkum sportsjakkar. Tað var ov heitt at ganga í mynstrutum troyggjum, sum omma okkara í Gøtu hevði bundið okkum. Eg var tá 17 ára gamal og John var 16.

Manningin á "Liljuni" var: Malvinus Hansen (í Vátu-toft), skipari. Símun Hansen (sonur Malvinus), stýrimaður. Gullak Hansen, maskin-meistari. Baldvin, íslendari, dekkari. Mikkjal Petur Mikkelsen

(úr Barbustovu, Syðrugøtu), kokkur.

Allir vóru tá búsitandi í Klaksvík og eru nú farnir foldum frá.

Mítt fyrsta arbeiðið í Aberdeen Eg byrjaði so at arbeiða á virkinum hjá Gwent kompanínum. Umframt fiskavirki høvdu vit eisini export til Føroyar. Her var talan um alt møguligt, tó ikki matvørur. M.a. tær vælkendu Aladdin lampurnar, sum høvdu net og lýstu sera væl, hóast tær vóru petroleumslampur.

Sjálvur slapp eg skjótt oman á marknaðin at keypa fisk, og eg lærði eisini skjótt at skera og roykja allan fisk. Mamma og fosturpápin vóru framvegis í Føroyum, og hetta vildi eg gera fyri at royna, hvussu tað var at vera í Aberdeen.

Í Aberdeen John fór við "Sjúrðarberg" annan túrin. Hann var jú bygdur í 1948. Hann fór umborð í Hull, og John kom ikki aftur til Aberdeen at búgva. Í 1949 fekk hann arbeiði umborð á einum eftir tátíðini stórum norskum tangabáti "Staland", sum var

Sofusuttan fyri føroysku umboðsstovuna.

16.000 t. Hann kom til Nagasaki í 1949, tá alt framvegis var í smildri aftaná at atombumban varð slept har.

Nógv føroysk skip komu at landa í Aberdeen. Land-

ingarnar vóru fleiri enn tað vóru dagar í árinum. Eg haldi, at tað vóru 4-500 landingar árliga, fyrst og fremst í Grimsby, Fleetwood og Aberdeen.

Tann 28. juni 1948 kom

eg so í starv á umboðsstovuni og var har í 54 ár. Tað var nóg, sum mátti havast í huga. M.a. var neyðugt fyri hvønn túr at siga bretska fiskimálaráðnum frá, hvussu nóg skipini høvdu, og hvat slag av fiski, talan var um.

"Vandamikil" íri

Og tá skipini komu inn, máttu vit altíð ansa eftir, at tollararnir komu umborð fyrst. Tí fóru vit fyrst umborð, so sluppu vit ikki í land aftur, fyrr enn tollararnir høvdu verið. Vit kundu tá verða lagdir undir smugling. Fyrstu árin eftir kríggið varð ansað serdeilis væl eftir.

Ein íri, sum eg kendi, skuldi fara til Føroyar eftir konuni. Hon var fyrst farin til Hetlands og hagani við "Tjaldrinum" til Føroyar. Eg fekk honum pláss við einum skotskum fiskiskipi, sum skuldi til Føroyar at fiska, og sum skuldi inn eftir vatni, áðrenn teir fóru til fiskiskap. Hetta var so í lagi helt eg.

Men seinnapartin sama dag koma tveir detektivar inn á skrivstovuna. Tað, sum var galið, var at maðurin til føroysku konuna var íri, og onkur hevði sagt politinum frá, at "the Faroese Consul"

hevði hjálpt einum íra, sum tyktist at hava skund, út av landinum við einum fiskibáti. Og hesar ræddust teir verri enn alt annað – havandi í huga írskan yvirgang, sum eisini var tá. Eg royndi at sissa teir og siga, at eg kendi mannin og kundi standa inni fyri, at alt var í lagi. Maðurin hevði eisini verið bretscur hermaður. Eg kendi annars stjóran hjá detektivunum. Eg hevði havt samband við hann m.a. í samband við okkurt rokið, sum hevði verið í Føroyum av bretsckum trolaramonnum. So eg bað teir heilsa honum um ikki at gera meira burturúr hesum. Eg fekk so eisini heilsan aftur, um at hetta var í lagi.

Tá tað var neyðugt at bíleggja pláss at landa Tá ið "Sjúrðarberg" var á veg niður til Onglands eystaneftr at landa fyrstu veiðuna, skuldu teir landa í Aberdeen, – tað var eisini her hann var bygdur. Men tað fylltist inn við skipum, og einki pláss var eftir. Í Aberdeen bar ikki til at bíleggja pláss. Men í Grimsby og Hull, var neyðugt at bíleggja pláss eitt samdøgur frammanundan. Kláraði skipið ikki at koma inn á flóðina, so hekk skipið kortini uppá landingarfólkið, og hetta kostaði. Tí plagdu vit at biðja skipararnar ringja til okkara fram til klokkan hálvum fyra um morgunin at avlýsa, um teir ikki kláraðu flóðina, og tað plagdi at vera í lagi.

Men hesa ferðina sendi eg boð – bæði yvir Wick Radio og Stonehaven Radio, men teir fingi ikki samband við "Sjúrðarberg". Eg visti ikki, hvat eg skuldi gera. Mamma og tey vóru í Føroyum tá. Tey vóru – saman við nógvum øðrum – farin upp til Føroyar við "Sjúrðarberg" sum ferðafólk. So eg ringdi til vitapassaran á Buchanness nær Peterhead og greiddu honum frá støðuni og bað teir ringja til mín, tá "Sjúrðarberg" kom framvið har. Eg reiddi mær ból á skriv-

Framhald á næstu síðu

Nógv skip komu til Aberdeen. Her er tað Virgar Frýdal og hansara manning við "Hoyvík".

Almennar vitjanir vóru ikki undir somu umstøðum sum í dag. Her er Christian Djurhuus, lögmaður, á veg heim við "Grunningi" eftir vitjan í Aberdeen í 1952.

stovuni, so eg kundi fáa boðini beinanvegin, hann kom framvið. Eg hevði frá stjóranum í Ministry of Food fingið útvegað landingarpláss í Hull. Annars høvdu vit ikki loyvi at landa í Hull um tað mundi. Vitapassarin á Buchan-ness boðaði mær so frá, tá ið "Sjúrðarberg" fór framvið, og umleið hálvan-annan tíma seinni kom hann til Aberdeen.

"Sjúrðarberg" setti gronina inn ímóti og eg rópti til skiparan, Kaj Johanne- sen, at um hann fór til Hull, so slapp hann fram- at har. Kaj fekk eisini at vita, at teir høvdu fingið serloyvi at landa har, og um hann sigldi beinan-vegin, kundi hann klára at koma inn á flóðini har suðuri. Kaj takkaði fyri boðini, og bað teir sleppa endanum. Tollarin, sum eisini var komin oman, fekk einki gjørt. Minnst meg rætt hevði "Sjúrðar-berg" 2.600 kitt (eitt kitt var um 60 kg) henda túr- in og seldi fyri eini 8.600 pund. (Pundið var góðar kr. 20) So tað var ein hampiligur túrur tá. Men tað, sum bjargaði støðuni var, at man hevði verið úti um seg og fingið hetta landingarloyvi.

Aðrir samskiftis- móguleikar enn teir vit kenna í dag Eg minnst í 1959. Eg haldi, at vit høvdu 5 land- ingar tann dagin og nakr- ar og 20 fyri vikuna. So tað var altíð nóg mikið at gera. Tey flestu skipini høvdu vánalig radiotól og sendarar umborð. Og at fáa fatur í teimum ymisku bretsku radiostøðunum var ikki altíð so lætt. Eg plagdi at júka myndug- leikarnar um at fáa tvær telefonlinjur til skrivstov- una, men tað skuldi altíð sparast. Kortini eydnaðist hetta tó til endan. Við ein- ari linju máttu vit altíð ringja upp aftur, um tað var ein spurningur, vit skuldu kanna. Men við tveimum linjum kundu vit bara biðja skipið bíða við, meðan vit kannaðu spurningin gjøgnum hina telefonina. Hetta lætti nógv um.

Eg minnst at einaferð høvdu teir, sum skipaðu fyri radiosambandinum, eina framsýning á sjómans- heiminum í Aberdeen. Eg fortaldi teimum, at eg plagdi at hoyra skip kalla, men fekk at vita, at hetta var púra ólógligt, tí allar samrøður vóru í trúnaði.

Loðsarnir rendu "Sjúrðarberg" uppá land Í desember mánaði í 1948 var "Sjúrðarberg" við Kaj

Her er KÍ komin niður til Aberdeen við Dragasund í 1954. John Reid Bjartalíð kennist væl í føroyskari húgvu. Men hvørjir eru hinir?

Á NASCO ársfundi í Grønlandi í 1997. Útferð millum ísfjöll.

sum skipara, á veg til Grimsby við góðum 4.000 kassum av toski eystan- ífrá. Hann sigldi innan- skers framvið Noregs- strondini. "Selberg", sum seinni fekk navnið "Mai", lá inni í Aberdeen um hetta mundi. Hetta var ein nýggjur bátur, sum sørv- ingar áttu, og eg var um- borð hjá teimum. Eg hevði fingið at vita, at "Sjúrðarberg" slapp ikki framat at landa í Grimsby. Eg kallaði so á "Sjúrðar- berg" frá "Selberg". Eg segði við Kaj, at hann mátti koma til Aberdeen, tí tað var fult í Grimsby. So var avtalað, at vit skul- du tosa saman aftur dagin eftir á middegi aftan á söl- una á fiskamarknaðinum. Eg fór so oman á "Sel- berg" um middagstíð dag-

in eftir og kallaði á "Sjúrð- arberg" á fiskabylgjuni, sum vit oftani noyddust at gera, vegna tess at før- oysku skipini ikki hoyrdu radiostøðirnar her so langt burtur. Kaj svaraði, men eg hoyrði hann sera illa. Eg segði, at eg skilti, at hann ikki kundi klára marknaðin vegna onkrar tekniskar trupulleikar. Jú, so var, segði Kaj. Støðan var tá tann, at hann stóð fastur á klettunum í Noregi. Loðsarnir høvdu siglt hann á land við 13 míla ferð. Her kann verða skoytt uppí, at hetta er ikki seinastu ferð, at norskir loðsar hava siglt føroysk skip uppá land. Tað sama hendi við "Norð- borg" nógv ár seinni. John beiggj mín var við "Sjúrð- arberg". Ein annar, sum

var við, var Álvur Zachari- assen úr Klaksvík. Nú var einki annað at gera enn at royna at fáa "Sjúrðarberg" av aftur, og tað endaði við, at tveir sleipubátar máttu til fyri at fáa hann av. Síðani varð farið til Álesund, har sement varð koyrt í fyri at tetta skipið. "Sjúrðarberg" kom síðani til Aberdeen, har teir land- aðu fiskin. Hann fekk yvir 12.000 pund fyri góðar 4.000 kassar, kassin var um 50 kg. Og so mátti teir fara til Leith, har hann skuldi gerast aftur. Hann hevði skrætt einar 30 fót- ur av kjølinum. Men tibet- ur fóru skottini framman millum lastina ikki. Men sjógvur kom heilt upp í yvirkoyggjurnar hjá monn- unum í lugarinum.

Regin á Rógvi var ein av teimum skiparum sum kom nógv til Aberdeen. Regin var ikki blíður, tá fiskurin hjá honum varð koyrdur fyri borð, men her gjørdist einki.

Tað gekk ikki leingi til Sofus hevði funnið sær gentu í Aberdeen. Her eru Nessie og Sofus í 1950.

Tá umboðsstovan í Aberdeen byrjaði Tað høvdu verið skip, sum fiskaðu við snuruváð, sum t.d. "Silver Spray", "Árnanes" og "Capella", sum plagdu at landa í Aberdeen undan kríg- num. Men tá so kríggið kom, varð brúk fyri fólki at hjálpa til, tá skipini komu inn. Allir vóru jú ikki so kønir í enskum tá. Elias Johansen, í Rættará, seinni kendur sum út- varpsmaður, var tann fyrsti, sum kom niður. Tað mundi vera seinast í 1940. Tað var vist felagið Fiskaflutningur, sum um- boðaði útflytarar av fiski, sum fekk hann higar, áðr- enn landsstýrið tók yvir, tá heimastýrislógin kom í gildi.

Eg havi so verið við alla

tíðina og havi starvast undir 10 lögmonnum við Anfinni Kallsberg sum tí síðsta.

Oddmar Skarðhamar kom niður aftaná, at Lias var farin upp aftur til Før- oyar. Oddmar kom niður 10 mánaðir, áðrenn eg kom á umboðsstovuna.

Ónøgd um prís

Tað var ofta ónøgd, tá skip fingur ringan prís, tí fiskurin var vánaligur. Tað var ikki altíð, at skiparar dugdu at skilja tað. Annars var tað so, at teir vóru skjótir at kollðma fiskin í Hull og Grimsby. Men tað var bert hendinga ferð, at tað hendi í Aberdeen. Tann sokallaði "doktarin", t.v.s. eftirlitsmaðurin í hvít- um kitli, sum legði reyðar seðlar í kassarar, var eitt

Hvat gert tú við tínar pengar

Kundi tú hugsað tær at vita, hvørjar møguleikar tú hevur?
Kom inn til okkara og fá eitt prát. Í felag finna vit útav, hvørjar
íløgur hóska tær best. Tað er einfaldari, enn tú trýrt.

Tel 35 15 00 · Fax 35 15 01 · www.kaupthing.fo

 KAUPTHING

Eftirløn - fá ráð tá tú færst tíð

Hevur tú ráð, tá tú endiliga færst tíð? Mánaðarlig uppsparing á 60-ára- og lutakonto í FØROYA BANKA er við til at tryggja livistøðið, tá tíðin á arbeiðsmarknaðinum er av. Við uppsparing á eftirlønarkonto kann inngjaldið dragast frá skattskyldugu inntøkuni, og tað merkir skattalætta beinanvegin.

 FØROYA BANKI
www.foroyabanki.fo

Bartskerstova

Í seinasta blaði greiddu vit frá, at Haldor Christiansen fylti 80 ár tann 9. november. Vit endurgeva í hesum sambandi grein um Bartskerstovu, har handilin hjá Katrinu Christiansen húsast, og vit hava eisini myndir frá føðingardegnum, sum varð hildin í handlinum:

Bartskerstova, Skálahús, hjá Restorff, hjá Heinesen og hjá Katrinu Christiansen eru nøvn, húsið hevur havt hesi seinastu 300 árin.

Hvør ið bygdi og átti húsini av fyrstan tíð er ilt at siga, men Hans Albertsen Matras, sum var bartskeri í Havn frá 1707 til 1743 búði í húsnum, og ikki er óhugsandi at bartskerar undan honum eisini hava búleikast har.

Hesin Hans Matras kom at vera ættarfaðir til eina grein, har tey flestu enn eita Matras og mansnøvnini Albert, Mikal og Josias eru vanlig.

Eftir Matras gjørdist Josef

Gervording van der Schildt bartskeri í Havn. Meistar Júst, ið hann var róptur her á landi, var ættaður úr Sveits og giftist hann við Marionnu, dóttir fútan Jørgin Frants de Hammershaimb 1688-1765.

Meistar Júst var skipslækni við vesturindiafararunum "Westerbeck", sum fórst á Lopranseiði í 1742, og fekk hann bartskerstarvið árið eftir, væl stuðlaður av verfaðirinum.

Hann røkir hetta starv til 1753 tá hann varð frasettur vegna drykki- og ódugnaskap. Marianna og hann vórðu sundurlisin og skild, og fór hann tá aftur til Sveits, har hann

doyði stutt eftir.

Næstu bartskerar í Havn eru Christian Peter Buus frá 1753 til 1756 og Christian Gottlob Schrøter frá 1756 til hann doyri í 1781.

Um ella hvussu leingi teir búðu í Bartskerstovu er óvist. Hin fyrri búði helst á Høgareyni, og hin seinni keypti húsini á Dunga í 1759.

Christian Gottlob Schrøter, sum kom úr Schlesiu, giftist Onnu Elisabeth Hammershaimb, ið eisini var dóttir fútan.

Tey áttu sonin Johan Hendrik Schrøder, ið var prestur í Suðuroy 1804 til 1826.

Haldor og systir hansara Maria, sum er kend frá Dr. Ingridar Barnagarði.

Onkur vil vera við, at Sámal Hammershaimb býr í Bartskerstovu í 1801, men so er helst ikki. Hesin Sámal, ið eisini er sonur fútan, hevði verið handilsforvaltari við bústaði úti á Reyni, og tá hann fer frá vegna aldur, flytur hann í Mortanstovu at búgva.

Meira sannlíkt er at Marianna Hammershaimb, kona Meistar Júst, og børnini Eva Elisabeth og

Jørgin Frants verða búgandi í Bartskerstovu eftir at pápin fer av landinum í 1753.

Marianna doyri í Danmark um 1765 og Jørgin Frants, ið var bókjari, doyri í góðum árum, ógiftur.

Dóttirin Eva Elisabeth giftist í 1778 við Christiani Fredrik Lund, ið var studentur og starvaðist við handilin í Havn, eisini var hann deknur. Tey vóru barnleys.

Christian Fredrik doyri í 1804 og Eva Elisabeth nakað seinni.

Í 1784 eru flest øll hús í Havn virðismett í eini Taxatiónsprotokoll, og um Bartskerstovu verður sagt at hon er 11 x 7 alin (6,9 m x 4,4 m) og har er stova, kamar, køkur, spískamar og durur. Eisini er ein hjallur 5 x 4 alin til støddar. Húsini, ið Studiosus Ch. Frid. Lund eigur, liggja í "Brinsegøde" og

87 ára gamla Anna Jacobsen, ættað úr Hvalba, kom at arbeiða hjá Katrinu Christiansen eftir kríggið, og her arbeiðdi hon alt lívið. Hon var sjálvsagt í føðingardag.

Daisy úr Hvalba kom í handilin í 1949 og hevur arbeiðt saman við Katrinu Christiansen, sum doyði í 1950. Hon arbeiðdi her til hon giftist nøkur ár seinni.

Viggo Christiansen er vatnmeistari í Havn og bróðursonur Haldor. Hann hevur skrivað frásøgnina um Bartskerstovu.

Yngra ættarliðið var væl umboðað.

Páll Kunoy saman við nonnum.

Kartni Winther var ein av gestunum.

Tróndur, systirsonur Haldor, og Peter F. systkinabarn.

Dansurin gongur.

eru virðismett til 170 gyllin.

Eftir hetta, helst u.l. 1817, keypir Niels Niklas-son Skaale, 1784-1869, húsini. Hesin Niels var, sum navnið sigur, ættaður av Skála og starvaðist sum "hosutakari" við handilin. Niels var giftur við Birgittu Óladóttir úr Tjørnuvík, og áttu tey sonin Jógvan Paula Skaale, føddur í 1820 og doyr ógiftur í 1860.

Í fólkateljingunum 1834, 1840, 1845, 1850, 1855 og 1860 býr hann við húski í Barskerstovu, ella Skálahúsi sum tað tá varð nevnt.

Í 1819 er aftur virðis- meting av húsum í Havn, og er Bartskerstova nakað størri nú enn í 1784.

12¼ alin long og 8 alin breið (8 x 5 m), har er stova, kamar við tveimum "kakkelovnum", køkur við bakarovni, tvey spískøm-

ur, eitt minni kamar, durur og kjallari. Eisini er ein "kovebygning" 9½ x 1¾ alin.

Hjallurin er nú 6 x 5 alin og "haug" urtagarður er eisini nevndur. Virðið er sett til 100 ríkisdálar.

Í 1870, 1880 og 1890 eigur Andreas William Restorff keypmaður húsini, og hevur hann bæði bústað og handil har.

Andr. Restorff 1846-1898, var sonur M.C.

Restorff, handilsman og bakameistara í Havn.

Hann var giftur við Sofíu Helenu, dóttir Jørgin Frants Jacobsen, skósmið, og áttu tey 9 børn.

Ein dóttir var Carolina Jacobina, og giftist hon við Zacharias Heinesen vestan úr Bø.

Zacharias Heinesen 1874-1944, yvirtekur handilin í 1901, og býr hann har til hann u.l. 1905 flytir niðan á Tinghúsvegin at

búgva, og hevur Bartskerstova síðani tá verið handil burturav. William flutti tí aftur higat eitt tíðarskeið.

Zacharias og Karolina finga fyra børn, William, Heina, Stig og Bergljót.

Hvørt mansbarn í Føroyum kennir William Heinesen rithøvund. Heini flutti til Ameriku, Stig starvaðist sum tónleikari í Keypmannahavn, men doyr í bestu árum, og Bergljót búði eisini niðri.

Katrína Christiansen, dóttir Biritu og Kjalnes Petur, yvirtekur handilin í 1927 og rekur hann til hon doyr í 1950.

Síðani tá og til dagin í

Ovild Didriksen og Aksel Hansen.

Ingibjörg er kend frá Hjalmar Jacobsens Bókhandil.

Góðir kenningar.

dag hevur sonurin, Haldor Christiansen handlað í Bartskerstovu.

Bartskerstova er broytt fleiri ferðir, bæði í vídd og hædd.

Stuðul úr JÓLAMERKJAGRUNNINUM

Sambært viðtøkunum fyri grunnin hevur grunnurin til endamáls at býta út ágóðan av söluni av jólamerkjum, ið Postverk Føroya gevur út á hvørjum ári. Ágóðin verður býttur út sum stuðul til ávís tiltøk til frama fyri børn, til stovnar, feløg o.o., ið virka fyri hesum tiltøkum.

Í serligum føri kann stuðul verða latin til annað enn ávís tiltøk til frama fyri ungdom, brekað ella onnur samfelagsgagnlig endamál.

Seinnu árin hevur grunnurin á hvørjum ári latið um 500.000 - 600.000 kr. til ymisk vælgerandi endamál.

Síðan 1976 eru góðar 16 mió. kr. latnar í stuðli úr grunninum.

Eitt trýmannastýri hevur um hendi leiðslu grunsins og ger av, hvussu ágóðin verður býttur.

Stýrið er ikki bundið av, at umsókn er send, men umsóknir um stuðul úr Jólamerkjagrunninum í ár kunnu sendast grunninum í seinasta lagi 12. des. 2005 og skulu stílast til:

Jólamerkjagrunnurin
c/o Postverksstjórin
Postsmoga 3009
110 Tórshavn

32" LCD Sjónvarp - kr 10.695,-

Mest seldu farteldurnar í Evropa

úr kr 5.995,-

tel. 356 000
Argjavegur 36 - Argir

1GB MP3 v/Radio

kr 995,-

8M Pixel Myndatól

kr 2.995,-

Knút Háberg farin

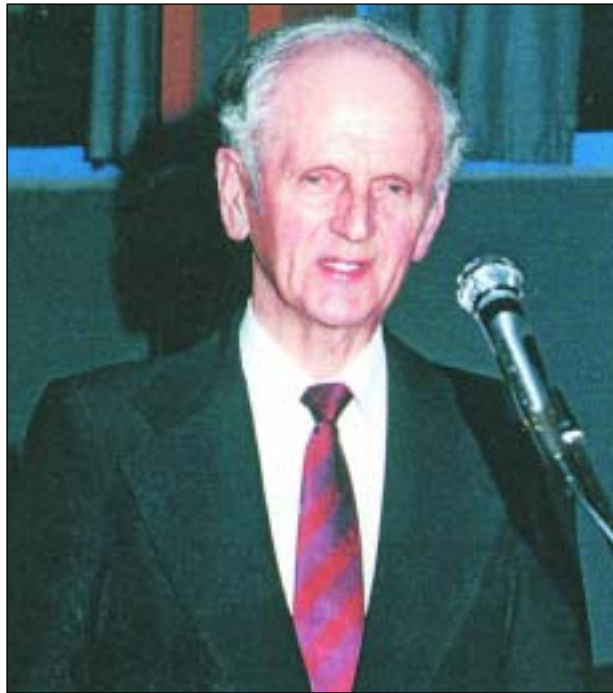
Leygarmorgunin 19. nov. andaðist Knút Erling Háberg í Havn, 85 ára gamal. Knút var sonur Mallu og Napoleon, vanligu nevndur Poli, Joensen. Poli var av Selatrað, sonur Elin, ættað av Skælingi, og Elias, ættaður av Trøllanesi. Malla var dóttir eldra Knút skómakaran, ættaður úr Funningi, og Isalinu, sum var ættað úr Geil í Havn.

Poli kom til Havnar at læra til skómakara hjá Knút, og hann giftist við elstu dóttirini. Tey bygdu í Gr. Kambansgøtu í Havn, har Poli hevði verkstað, og tey eru mong, sum enn minnst seg hava verið inni á vekstaðnum hjá Pola. Poli og Malla fingur fimm børn, og tey vóru: Elisa, (1911-1997), sum giftist við Vilhelm Jacobsen í Tjørnustovu í Norðragøtu, Niels Juel (1912-1994), sum giftist við Sólrun Olsen, Petur William, (1914-1984), sum giftist við Hjördis Næssaa, Elina, 1918-1952, ógift, og so Knút, sum var føddur í 1920. Beiggjarnir fingur sær eftirnavnið Háberg.

Malla og Poli vóru sera ymisk, sum ofta er við hjúnum. Sum sagt var Poli skómakari, og fekk bert ta inntøku, hann kundi forvinna við sínum hondum. Hann var kendur fyri at vera eitt góðdýr, sum fyrst gjørdist skógvarnar hjá teimum, sum einki annað høvdu at fara í, og frá teimum fekk hann seg heldur ikki til at taka fullan prís. Hesin hugburður gav ikki ríkidømi, so tað var uppgávan hjá Mallu at húsast við tí, sum var. Og hetta dugdi hon eisini. Ommubørn hennara minnst enn, tá tey fingur døgurða frá henni, at hon koyrdu sjálv uppá borðiskarnar til hvønn einstakan. So var eingin fyri vanbýti. Her lærði Knút síni systkin at seta "tæring eftir næring", ein eginleiki, sum hann fekk nýtt seinni í lívinum, í sínum starvi sum sparikassastjóri.

So ymisk sum foreldrin vóru, so ymisk vóru børnin eisini. Men talan var um eitt frálíkt heim, sum øll systkini, og onnur sum komu inn hagar, bert hava lovorð um. Øll hjálptu hvørjum øðrum, og øll lótu til húsið, tá tey fingur móguleika fyri tí.

43 ár í sparikassanum Knút var yngstur, og hann var tann seinasti av systkinunum, sum livdi eftir. Sum blaðungur skuldi hann

Knút Háberg.

fara við "Ananu", tí stóru móðurskipinum hjá Christían Holm. Men hann gjørdist sjúkur, áðrenn farið varð, og Sverri Mortensen fór við í hansara stað, sum greitt frá í samrøðuni við Sverra vit høvdu seinasta ár. Tað gjørdist ikki meira sjólv hjá Knúti. Hann fór fyrst inn á skipasmiðjuna á Skála at arbeiða og síðan á dómaraskrivstovuna í Havn.

Men hann gjørdist í nógv ár ímynd av Føroya Sparikassa, og her kom hann at hava sítt lívsstarv. Her kom hann í starv í 1946. Í 1955 gjørdist hann bókhaldari, síðan undirstjóri í 1968, stjóri í 1979 og forstjóri í 1985. Hann fór frá fyri aldur í 1989. Hann eigur tiskil stóran part í teirri menning sum er hend í sparikassanum øll hesi ár. Í sín-

um starvi í sparikassanum skapti hann sær virðing sum tann varislígi stjórin, sum víst vildi læna fólki pening. Men hann vildi tó ikki læna tey úti í óføri. Tí kom hann eisini at siga nei oftari, enn kundarnir kanska væntaðu og vónaðu. Men hesum dugdi hann so væl at grundgeva fyri, at tað sigst meira enn so at vera hent, at hann fekk tókk frá lániumsøkj- arunum fyri at hava nokt- að teimum lán!

Hann var góður við starvsfólkið, og tey virdu hann, og tað gjørdur tey enn 20 ár eftir, at hann hevði lagt frá sær. Har var hann Háberg!

Sunnuvu hevur sungið í meira enn 60 ár Knút giftist 17. november 1945 við Sunnavu, dóttir Onnu og Olaf Johansen, í

Knút spælir undir til sang hjá konuni Sunnavu. Annars verður víst til myndina á síðu 16 av sangkórinum í Ebenezer, tá tað var í Aberdeen í 1948.

Rættará. Tey fingur fyrst eina íbúð í barnaheiminum hjá Knúti. Men í 1951 fluttu tey inn í teirra nýbygdu hús í Tórfinsgøtu, har so mong hava sitið væl. Tey vóru so sera blíð, og her komu nógv fólk á gátt. Tey høvdu eisini umsorgan fyri sínum. Systirbørnin í Norðragøtu skuldu m.a. eisini merkja, at tað var jól í eini tíð, tá børn ikki blivu mestsum begrivin í jólagávum sum í dag. Til jóla komu pakkar frá mammu beiggjunum í Havn, og hetta var við at seta dám á eitt avmarkað jólahald sæð við nútíðar eygum. Sunnavu og Knút skulu eisini hava tókk fyri tað.

Sum kunnugt hevur Sunnavu verið ein av okkara fremstu sangkvinn- um, og hon hevur sungið alment fyrst og fremst á

kristiligum møtum í meira enn 60 ár. Knút var eisini sera musikalskur, so ofta var tað hann, sum spældi aftur við. Teirra virksemi á hesum økinum var fyrst og fremst í Ebenezer, har Knút eisini í mong ár var kórleiðari og hann eigur sín lut í, at kór- ið í Ebenezer er ein slík fragd at lurta eftir. Beinta, bróðurdóttirin, ber Knúti, at hann var ein úrmælingur á tí musikalska økinum. Løgini á sangunum til jarðaferðina, vóru øll gjørd av Knút og Sunnavu.

Ikki bert ein dansur á rósum Lívið hjá Sunnavu og Knút gjørdist ikki bert ein dansur á rósum. Tey vildu so fegin fáa børn, men tað lá ikki væl fyri. Men aftaná at hava verið gift í 10 ár

fingur tey sítt fyrsta barn í 1955, ein deiligan son. Men hann doyði bert fáar dagar seinni, og var hetta ein sera stórir smeytur fyri tey bæði.

Í 1960 fingur tey Onnu, sum gjørdist teirra eygna- steinur. Hon hevði somu gávur sum foreldrin við tónleiki og sangi. Og Sunnavu og Knút kunnu ikki sigast ring fyrri, at tey forgudaðu hana. Men longu sum smágenta fekk hon sukursjúku við teim- um trupulleikum, sum hetta førði við sær. Anna giftist ung og fekk børn- ini Knút og Sunnavu. Men Anna gjørdist deyðiliga sjúk, og hon doyði fyri 9 árum síðani í besta aldri, eftir at Knút hevði sitið uppi yvir henni í vikur og mánaðir. Hetta var ein ræðuligur smeytur at fáa, og hetta kom Knút ongantíð yvir. Hansara prát kom altíð at snúgv seg um einkardótrina, og tað skiltist, at hansara hægsta ynski var, at tey skuldu sameinast! Tað ynski hevur hann so fingið uppfyllt.

Nakað seinni gjørdist Sunnavu minnisveik og kom á Lágargarð. Og her var Knút trúfastur at vitja konu sína, hóast samski- ið teirra millum ikki var tað stóra. Tey yngur, Knút og Sunnavu, hava verið teirra uggi og stuðul hesa tíð. Hann hevur verið góður við tey, og tey hava ikki minni verið góð við hann. Tey hava verið so nógv um abban og omm- una, sum móguligt hevur verið hjá teimum. Knút og Sunnavu høvdu eisini ta gleði, at tónleikaevni teirra eisini eru farin í arv til barnabørnin, og tey eru bæði virkin í tónleika- lívi.

Tað skal eisini sigast, at ættin annars hevur verið nógv um Knút og Sunnavu. Hetta er ikki minst galdandi fyri svigar- innurnar hjá Knút, Annu Oluffu, Sólrun og Hjördis og teirra.

Nú var Knút blivin gam- al, og evnini vóru farin at ganga undan. Hann náddi at gerast 85 ár tann 7. november á landssjúkra- húsinum, og júst annan dagin fyri Knút doyði, náddu tey bæði Knút og Sunnavu at hava diamant- brúðleyp. Sigast kann, at tey sum nakar hava hildið saman í gleði og sorg.

Góði mammubeiggi! Tókk fyri alt. Sama tókkin fer til Sunnavu.

Óli

Henda myndin er tikin í tíðarskeiðnum 1953-58. Her hevur verið umboðsráðfundur og myndin er tikin av umboðsráðnum saman við starvsfólki.

Frá vinstru standa: Knút Háberg, bókhaldari, Arnold Egholm, varastjóri, síðan umboðsráðslimirnir Jens Pauli Skaalum, Hvalba, Jens Christian Olsen, Toftir, Erik Rendal, dómari og formaður, Petur Poulsen, Tórshavn, Poul H. J. Joensen, Sandavágur, Jógvan Eiríkur Olsen, Kunoy og síðan Óla Jákup Olsen og Albert Joensen, sum arbeiddu í sparikassanum. Sitandi f.v. Kim Olsen og Børge Egholm.

Roknimaskinurnar á borðinum vóru tá "síðsta skríggj" í tøkni. Fram til 1968 vóru sparikassabøkurnar fjarðar við hond!

sindur meira miskunn-samur her norðuri. Eina-ferð minnst eg, at ein skipari á eini slupp sigur, at "tað elsta verður 17 dagar í morgin". Ja, tað fær man at síggja sigi eg. Tá eg fari í land, sigur ein maður, at tað elsta verður nú 23 dagar í morgin! Men hugsa tær til, at skera 23 dagar gamlan fisk og at selja tað sum mat. – Men annars vóru tað okkara royndir, at so gamal fiskur kundi verða skorin til flak, men varð ikki skrædl-aður, og verða lagdur í laka. Viðhvørt var eitt sindur av gulari liting í tí lakanum. So varð fiskurin royktur, og hetta riggaði heilt væl.

Ymiskar uppgávur í arbeiðinum
Tað hava verið nógvar ymiskar uppgávur í arbeiðinum. Í 1957 var Johan Ziskason skipari á vaktar- og bjargingarskipinum "Ternuni". Hon skuldi koma til Manchester at fáa ymsar ábøtur. Verksmiðjan, har motorurin var gjørdur, var í Manchester. So eg fór suður til Glasgow, og síðan til Liverpool. Eg skuldi so fara oman í havnina at taka ímóti "Ternuni". Vit sigldu so við loðsi niðan til Manchester. Her var nógvur trafikkur, og tað mundi taka einar átta tímar at sigla undir 8 brýr og um 8 slúsar. Eg haldi, at Rubekk og konan og onnur vóru við. Tey komu sum ferðafólk at vitja dótturnar, sum vóru giftar við enskum hermonnum. Eg var eina viku har suðuri, tað gekk eitt sindur longri enn teir roknaðu við.

"Fame" misti róðrið
"Fame" kom niður tann veturin, og teir mistu róðrið. So "Ternan" togaði teir niður. Teir komu út fyri Aberdeen, og "Ternan" hevði ikki loyvi at toga hann inn hagar. Tað máttu togbátarnir gera. So bleiv loyst og "Ternan" kom inn, og eg fór umborð. Vit lurtu eftir "Fame" á fiskabylgjunum. Nú hoyri eg Regin á Rógvu, skiparan siga: "at nú fóru teir á land". Tá vóru trossarnir, sum vórðu nýttir at sleipa við, slitnaðir. Loðsbáturin kom so og stútaði hann út frá aftur. So fingi teir annan trossa, og hann slitnaði eisini. Men so fingi teir enda frá "Fame", og tá riggaði.

Tríggjar dagar seinni, fekk agenturin eina rokning frá Aberdeen Tug Company fyri tveir trossar. Eg fór so at kanna eftir, hvussu long livitíðin var á einum slíkum trossa. Hann skuldi vera 9 mán-

Omman í Søldafirði, Sanna, kom eisini niður at ferðast. Og hon bakkaði ikki fyri einum bólti!

aðir. Fekk eisini kannað, hvat teir kostaðu at keypa. So fór eg yvir á skrivstovuna saman við skiparanum og agentinum og segði, at eg var komin í samband við rokningina hjá "Fame". Eg spurdi so stjóran, hvussu gamlir trossarnir vóru, og svarið varð: 18 mánaðir. Eg segði, at hetta var tað dupulta av tí, sum var garanterað. Og eg segði við stjóran, at hann kundi vera fegin um, at her ikki var talan um ein 10.000 tonsara, men um eina litla slupp, sum hekk uppi í hasum trossunum. "Fame" slapp undan at gjalda fyri trossarnar.

Rokningin hjá Thorvald
Thorvald Andreassen átti "Norðstjørnuna". Ein dagin sigur hann við meg, at nú var eitt verri skil. Eg spurdi hvat hann meinti við. Jú, hann skuldi hava eina umvæling gjørda, fóðringarnar á sylindar-unum skuldi skiftast. Tilboðið ljóðaði uppá 1.200 pund, og nú rokningin kom, ljóðaði hon uppá 2.500 pund. Hetta var ein rættiligur smekkur at fáa. So sigi eg við Thorvald: "Kom niðan við mær til døgurða". Aftaná fingi vit so ein fund við verkstaðið. Teir vóru eitt sindur hálir at tosa við. Eg segði,

at hetta kundi ikki bera til. Fyrst at geva ein prís og so at krevja tað dupulta. Men hetta endaði væl. Rokningin gjørdist 1.200 og nøkur pund.

Føroyskur fiskur munaði væl
Spurdi Sofus um hann í 1946, tá hann kom til Bretlands merkti nakað takksemi fyri, at føroyingar høvdu skaffa teimum fisk gjøgnum alt kríggið. Sofus svaraði: Sigast kann, at var tað ikki fyri okkara skip, so hevði verið lítið av fiski um vetrarnar. Tað var altíð mangul. Tað var heilt vanligt, at 7-10.000 kassar vórðu landaðir um dagin. Í dag kemur mestsum einki til Hull, men tá kundu upp til 18.000 kitt verða landað um dagin og í Grimsby eitt sindur minni.

Tað var ein øgilgur fiskur, sum kom higar, og eg havi roknað út, at vit landaðu undir krígnum tað, sum svaraði til 1,5 mill. "fish og chips" um vikuna. Og í nøgd var tað í miðal øll krígsárini 8.000 kassar um vikuna.

"Utak er verdens løn"
Tá fiskimarkið varð flutt út á 12 fjórðingar í 1964, kom eitt sindur av roki í, og vit fingi eina kvotu ásetta um, hvussu nógv vit kundu landa. Eg haldi,

at tað var 175.000 pund sterling um ársfjórðingin. Tað bar heldur ikki til at flyta kvotu millum ársfjórðingarnar. Her kemur Regin á Rógvi aftur inn í myndina. Línubátarnir "Hans O. Højgaard" og "Gullfinnur" vóru komnir inn at landa. "Hans Olivur" hevði 250 kassar eftir og "Gullfinnur" 350 kassar. Nú er stopp, kvotan er uppi! Báðir skipararnir vóru í øðini, sum rímligt er. Teir sýttu at flyta bátarnar. Men her var eingin bøn. Sleipibátar komu seinnapartin at toga teir burtur frá fiskamarknaðinum. Og endin var, at teir máttu blaka fiskin fyri borð. Hetta kom illa við.

Men hetta gjørdi eisini, at keypararnir vóru í øðini, tí teir vildu fegnir hava fiskin. Hetta gjørdi so sítt til, at flakavinnan í Føroyum fór rættiliga at mennast. Men sigast kann, at "utak er verdens løn". Og orðini hjá Churchill um, at føroyingar ikki skuldu vera gloymdir, vóru skjótt gloymd.

Sá Churchill og hitti Churchill
Tá eg hevði verið her í eina viku varð Churchill útnevndur til heiðursborgara í Aberdeen. Tað vóru í túsundtals fólk í Union Street. Eg og John vóru eisini har. Og tá

kemur Churchill koyrandi í opnum bili beint framvið okkum. Hetta var nú stuttligt at uppliva, tá havt verður í huga, hvussu stóran leiklut Churchill hevði – eisini í okkara tilveru í Føroyum.

Nú fari eg at leypa nakað nógv ár fram. Tað var árið eftir, at Pauli Ellefsen hevði verið her niðri sum lögmaður, og eg var í London. Lord Thurso hevði ofta tosað um at fáa lögtingsmenn at vitja parlamentið. Men hetta lat seg illa gera, tá vit nú ikki vóru eitt sjálvstøðugt land. Men tað var ein samskiftisavtala millum parlamentið og danska fólkatíngið, og henda varð brúkt sum lovfjøl til, at okkara tingmenn kundu vitja parlamentið. Ein sendinevnd kom úr Føroyum, og teir vóru Atli Dam, Jógvan Sundstein, Agnar Nielsen og Hilmar Kass. Vit vóru runt í Bretlandi, og vóru eisini runt í London, sum rímligt er. Eitt umboð fyri uttanríkisráðið var við okkum alla tíðina. Tá vit komu inn í parlamentið, sigi eg við hendan fylgisveinin hjá okkum, at eg siggi Winston Churchill har yviri. Hann var abbasonur gamla og var limur í parlamentinum tá. Tá sigi eg við hann, at tað kundi verið stuttligt at hitt tann mannin, tá tað var abbi hansara, sum viðurkendi føroyska flaggið 25. apríl 1940, og hevur hesin dagurin, síðani tá, verið okkara tjóðarflaggdagur. Men til tað segði hesin embætismaðurin, at hetta bar ikki til, tí tað var ikki við í skránni. Men so fór eg bara sjálvur yvir til hansara og segði, hvørjir vit vóru og hví vit vóru har, og eisini, hví vit høvdu áhuga fyri at heilsa upp á júst hann. Og hann vildi fegin heilsa uppá okkara umboð, og tað

gjørði hann eisini. Hann segði seg altíð vera fegnan um at hitta umboð fyri demokratisk lond.

Føroysku konurnar í Onglandi komu væl fyri
Eg havi eisini havt nógva samband við tær føroysku konurnar, sum komu higar aftaná kríggið. Eitt av ørindum teirra kundu vera at fáa ferðamøguleika heim við onkrum fiskiskipi, sum var og landaði. Hetta var nú ikki altíð so stuttligar ferðir, tí skipini vóru jú rættuliga sjóverkslig. Sigast kann eisini, at tey flestu av hesum hjúnarlögum hildu, hóast konurnar komu til heilt aðrar umstøður, enn tær vóru vanar við.

Dóttir Louis Apol var ein teirra. Hann kendi eg annars frá varuforsýningina, har hann var goymslustjóri. Varuforsýningin helt til í húsinum hjá Jacob Lützen. Knút Petersen var stjóri og Sigurd Berghamar var bókhaldari. Kassameistari var Rósing Rasmussen, sum seinni tók yvir, tá Lands-handilin varð privatiseraður. Onnur starvandi vóru Jógvan í Hesti og Solveig hjá Anker Thomsen. Úti í móttøkuni var Ebbe Müller, Peter F. Christiansen, Jákup Suni Jacobsen, Ebbe Mortensen og eg.

Tað vóru tvær damur, onnur av Hellunum, Thala Rókstein, og Emmely Hansen úr Havn. Tær vóru úti í køkinum og taldu sukurkort.

Hetta var ein veruligur einahandi, og eg minnst enn málið á teimum ymisku handilsmonnum kring landið, sum ringdu at fáa vørur. Afturat hesum vóru sukur-, te- og kaffikort, sum skil skuldi haldast á. Tað var ikki altíð, at kortini svaraðu til tað sum varð latið út. Og

1952. Hans Jensen, skipari á Grunningi uttast t.h. Síðan dóttir hansara Apolonia og svigarinna hennara. T.v. Sofus.

Fiskamarknaðurin í Aberdeen. Føroyskur línubátur á veg inn ella út.

hetta man skyldast vanligu feroysku góðsligheitina. Kom onkur til ein handilsmann ella konu hansara, og viðkomandi var heilt í neyð fyri hetta ella hatta, so lótu tey tað ganga, hóast einki kort varð latið inn. Fyri at kunna fáa te ella sukur-sekkir, noyddust handilsmenninir so fyrst at fara niðan til amtmannin at skrifta, fyri so at fáa tey írestandi rationeringskortini og so oman aftur til okkara at orðra.

Goymslur vóru tó ymsastaðni um landið. Umframt í Havn vóru goymslur í Klaksvík, Saltangará, Sørvági, Tvøroyri og Vági.

"Føroyingur" sum ferðamannaskip Tá sangkórið í Ebenezer fór til Aberdeen við sluppini "Føroyingur" í 1948, tá var Thala við. Nú at hugsa sær ferðaumstøðurnar tá. Koyggjur vóru gjørdar í lastini. Andreas Winther, kallaður Suðring, úr Gøtu var skipari.

Hann fór annars at føra gamla "Columbus", eftir at Jákup Andreas Vang var farin umborð á nýggja línubátin "Vesturhavið Blíða" – okkara fyrsti stál-línubátur – sum fyrr hevur verið umrøddur í FF-blaðnum.

Tað vóru nógvir raskir menn tá, sum lögdu nógv fyri. Eg minnst Oluf Vang, beiggi Jákup Andreas. Hann førði "Lissie", og gjørdist seinni stýrimaður á "Vesturhavinum".

Hjartað hjá mær hevur altíð verið við sjómonnum. Eg hevði ikki bil tá. Eg segði eina ferð við Oluf: "Tú fert ikki út í kvøld, tað er so ringt veður." Jú, hann mátti fara. Eg fór við bussi út til innsiglingina at tryggja mær, at hann veruliga slapp út.

Syrgilig vanlukka Ein syrgilig hending fór fram í 1951 við "Tróndi í Gøtu". Tað lógu fleiri trolarar uttan á hvørjum øðrum í Aberdeen. Benny hjá Marsannu og Langa Petur Hans í Norðragøtu, sum var systkinabarn pápa mín, fór í land saman við hinum av manningini. Av lúnningini á einum trolara leyp hann yvir á tað, sum hann helt vera lastalúkuna. Men her var eingin lúka, bert ein presending, sum lá útyvir. Hann datt niður í lastina, og kom illa til skaða. Hann varð lagdur á sjúkrahús í Aberdeen. Men tíverri fekk hann lungnabruna og doyði. Heima sat einkja, Frida, við 7 børnum, tað minsta tvey ára gamalt.

Thala Rókstein arbeiðdi saman við Sofusi í Varuforsýningini, og hon var eisini við Ebenezerkórinum í Aberdeen í 1948.

Luttøka á altjóða fundum

Eitt, sum vit á Umboðstovuni eisini hava fingist við, er at luttaka á øllum NEAFC fundum í London, har eg var varaformaður í FAC nevndini í 2 ár og formaður í 6 ár. Eg hjálpti eisini NASCO við stovnanini og var limur í FAC nevndini har øll árin, til eg fór úr starvið. Havi eisini luttikið á øllum World Travel Market ferðavinnustevnum í London síðani byrjanina í 1979. Somuleiðis havi eg luttikið á øllum ferðavinnustevnum ymsastaðni í Skotlandi, har vit eisini høvdu básar og luttikið á oljuframsýningunum síðani 1991.

Hitti Ritchie admiral aftur

Eg nevndi Admiral Ritchie, sum eg hevði hitt fyri ca. 10 árum síðani, har hann nú býr í Collieston, ein gomul útróðrarbygd, nú mest frítíðarbygd, sum liggur miðskeiðis millum Aberdeen og Buchanness.

Veðrið her hevði verið av tí alra besta summarveðrið í longri tíð við 18 til 26 hitastigum. Óluva systir var í summar á vitjan frá Vancouver, har hon hevur búð í meira enn 40 ár, og vit bæði Nessie fóru ein biltúr við henni norður við strondini seinna partin 11. juli og vitjaðu eisini Collieston. Eg segði so við tær, at eg fór at ganga ein túr niðan har, sum admiralurin búði. Fyrst spurdi eg eina

Úr myndasavninum hjá Hans J. Ellingsgaard. Á útferð í Aberdeen. Hvørjir munnu hesir vera?

konu, sum lá og sólaði sær uttanfyri húsini, um hon visti, um admiralurin enn var á lívi. Jú, tað var hann, og hon vísti mær á hvítmálaðu hús hansara ovarlaga í bygdini. Eg fór so til gongu frá havnini, har eg hevði parkerað bilin, og segði við Nessie og Ólufu, at eg skuldi gera skjótt av.

Tá ið eg nærkaðist húsnum, síggi eg ein eldri mann við summarhatti á høvðinum fara úr urtagarðinum frammanfyri húsini inn móti hurðini, men hann hyggur fyrst oman móti mær.

Eg veitraði, og hann bleiv so standandi uttanfyri dyrnar, til eg kom niðan hagar. Spurdi so um hetta var Admiral Ritchie. Jú, so var, og hann mintist

beinanvegin til mín, og tað, sum fyriførst okkara millum um Føroyar seinast vit hittust. Hann sá bara gott út, og er vist nú í nítiárunum. Eg nevndi so fyri honum, at vit báðir, Óli J. og eg, høvdu verið saman í Newcastle til minningarhaldið fyri teir, sum sigldu undir seinna heimsbardaga og Denmark's Liberation, og at tað fór at koma ein grein í The Faroese Fishing News, har hann verður nevndur. Spurdi hann so um, nær hann var í Føroyum.

Admiral Ritchie greiddi frá, at hann var skipari á survey vessel "Franklin", sum á sumri í 1940 máldi dýpið á Skálafjørðinum fyri bretsku Royal Navy, og sum setti navigatións-steyrarnar upp runt um á

fjørðinum. Hesar skuldu kapteinar á krigsskipum, sum komu inn á fjørðin brúka til at navigera eftir og at ankra skipini eftir. Hann legði eisini undir vatnsbátanetini tvørturum innsiglingina til fjørðin, so at týskir kavbátar ikkiundu sníkja seg inn á fjørðin á nátt at søkkja bretska krigsskip, sum komu inn at bunkra olju frá oljutangabátinum, sum lá út fyri Skála fyrstu krígsárin. Hetta var, áðrenn oljutangarnir vóru bygdir í Søldarfirði.

Hann var glaður um at hitta meg aftur og nevndi millum annað, at hann hevði vitjað Ísland í fjør, tí hann hevði eisini gjørt tænastu har við skipi sínum, og hann nevndi tunnilin undir Hvalfjørðinum. Hann spurdi so, um vit eisini í Føroyum høvdu gjørt nógvir tunlar, og greiddi eg honum nærri frá hesum. Hann segði mær, at hann hevði ein son í Kanada, sum er neytabóndi har, og at hann fór til Kanada at vitja hann vikuna aftaná. Hann segði, at hann plagdi at vitja hann mest sum á hvørjum sumri. Eg gav honum so tvær brochurur, sum eg hevði í bilinum um Føroyar og ynskti honum eina góða ferð og vitjan í Kanada. Eg gav honum adr. kort mitt og vónaði at vit hittast aftur seinni.

Í komandi blað greiðir Sofus frá ymiskum øðrum hendingum, sum honum hevur verið fyri sum "okkara maður" á Aberdeen.

Sofus var við at taka ímóti sangkórinum í Ebenezer, tá tað kom til Aberdeen á vitjan í 1948. Her síggja vit sangkórið. Vit síggja:

Aftasta rað f.v.: Hans Hilmar Dam, Rudolf Joensen, Líggjas á Váli, Petur Guttesen og Páll Skýlindal.

Næstafasta rað f.v.: Jens Guttesen, Ingálvur av Reyni, Dánial Petersen og Knút Háberg.

Næstfremsta rað f.v.: Sonja Michelsen (Poulsen), Brynhild Jacobsen (Guttesen), Anna Oluffa Sloan (Johansen), Marita Joensen (Justinussen), Esther Bech (Holm Jacobsen) og Hertha Skýlindal (Mikkelsen).

Fremsta rað f.v.: Maria Lervig, Pouline Zachariassen (Mikkelsen), Elsebeth Olsen (Sloan), Jenny Gunnarsson (Mikkelsen), Herborg Guttesen (Andreasen) og Sunnuva Háberg (Johansen).

Kórleiðari: Viggo Dal Christiansen.

"Ran" gjørt góðan túr á nýggjum leiðum

Herfyri kom "Ran" heim við einum hampiliga góðum túri. Teir hava úti við 370 tons av skráskornum kongafiski eftir at hava verið burtur í 6 vikur. Tað spennandi er, at teir hava roynt á nýggjum leiðum fyri hendan fiskiskapin. Teir hava verið norðanfyri Jan Mayen í altjóða sjógvi. Her hava føroyska nótaskip roynt, men tað er ikki vitað um, at føroyskir trolarar hava roynt á hesum leiðum. Tískil er talan um at royna nýggjar leiðir. Skipari var Heri

Godtfred. Prísurin á kongafiski er góður, og hetta er eisini avgerandi fyri, at túrurin er góður.

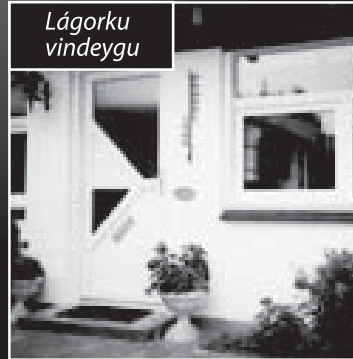
Tað var fyrst í hesum árinum, at "Ljósafelli" varð keyptur av ungum framfýsnum monnum, sum vildu ganga nýggjar leiðir bæði við veiðu og tilvirking. Tað hevur gingist hampiliga, og hesin túrur vísir, at tað er ikki nakað galið við framfýsnum. Vit ynskja teimum framvegis góðan byr.

Fa. BÝLI ÚTVEGAR:

Garaguhurðar úr alu ella stál

Lágorku vindeygu

Husmorplastvindeygu

Trappur

Alu-takstein

Lágorku vindeygu

Vindeygu: mahogni, furu, alu/træ

Vatntetting av betong

Fa. **Býli**

656 Saltnes • Tel.: 21 88 50 • 74 82 23 • t-postur: byli@post.olivant.fo

Blákrossheimið

Blákrossheimið er ein viðgerðarstovnur fyri rúsdrekka- og rúsevnmisnýttarar og avvarandi teirra.

Hevur tú ella onkur tú kennir trupulleikar við rúsdrekka ella rúsevnum, ert tú vælkominn at seta teg í samband við Blákrossheimið á tlf. 315575, sum svarar alt samdøgrið.

Vit kunnu m.a. bjóða...

- avrúsan og viðgerð
- einstaklinga samrøður (ambulant viðgerð)
- samrøður saman við familjuni (familjuviðgerð)
- eftirviðgerð - búpláss í búfelagsskapi

Øll starvsfólkini á Blákrossheiminum eru yrkisfólk og alt fer sjálvandi fram í trúnaði.

Vit vilja fegin hjálpa tær

Blákrossheimið
Lynggøta 12

FO-100 Tórshavn
Tlf. 31 55 75

Upp- og afturlatingartíðir:

Mán - frí: kl. 8 - 12 & kl. 13 - 17

Leyg: kl. 9 - 12

Brenniovnar • Skorsteinar • Plátur undir brenniovn

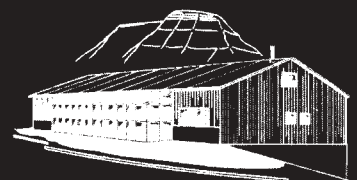
Ynskir tú ein heitan vetur?

Forhandlari av RAIS

Hitaverk • Ventilatióin • Sanitet • Plátuverkstaður

PF **BLIKSMIÐJAN**

Tel +298 455579 • Fax +298 457163 • 700 Klaksvík
T-postur: blikksm@post.olivant.fo

Ein seinasta heilsan til Egil Restorff

Tað var hugstoytt at hoyra deyðsboðini av Egil. Hann var ein av sölglottunum á leiðini. Vit komu at kennast fyri nógvum árum síðani í Vinnulívsgrunninum hjá Føroya Banka. Her var eisini prátað um annað enn dagsskránna. Tað vísti seg, at hann eisini hevði áhuga fyri ætt og ættargransking. Eina ferð spyr hann, um eg kendist við ein av hansara forfedrum, Ole Jacobsen, f. 1714, í Norðragøtu. Hann var eisini ein av mínum forfedrum, so tá komu vit at meta okkum sum skyldmenn.

Síðani tá prátaðu vit altíð saman, tá vit hittust. Hann var ein av teimum trúgvu lesarunum hjá FF-blaðnum, og hvørja ferð vit hittust, tók hann til, hvussu gott hann helt blaðið vera. Og tað kom meira enn so fyri, at hann dugnaði blaðnum við tilfari og myndum, tá brúk var fyri tí.

Egil var ofta at síggja í býnum, hóast gongulagið nú ikki var av tí besta. Tað var so lívsjáltandi at hitta hann. Hann var altíð so blíður og positivur og ein var altíð í betri hýri eftir at hava prátað við hann. Eina ferð í summar settu vit okkum á ein bonk í gongugøtuni og fingi eitt rættligt prát, og er hetta seinasta rættuliga minni um hann. Men ta ferðina fekst eisini váttað, hvussu vitandi og mentaður hann var.

Tað eru onnur, sum kunnu greiða frá hansara ætt og virki. Men hann var bæði av Heinesen-ættini úr Bø og ein Restorff, og hetta var ikki smávegis førningur. Hann var annars dupult systkinabarn við William Heinesen. Tað kann verða nevnt her, at pápi hansara Frants, var ein av oddamonnunum at byggja sjómansheimið í Havn í 1923. So her hevur ikki bert verið hugsað um egnan vinning.

Vit báðir, Egil, høvdu eina felags vinkonu, og hon var Anette Wang. Tá hon viknaði, var Egil ein av teimum, sum hevði serliga umsorgan fyri henni, og lætti hetta væl um hjá henni, tí hon hevði ikki so nógv onnur. Men hetta váttar eisini teir menniskjansligu eginleikarnar, sum Egil hevði.

Tað verður saknur í Egil, men hann verður eitt av teimum menniskjum á leiðini, sum eg fari at minnst við takklæti!

6.

Fiskimenn í Norðurírlandi vilja hava nýggja vísind í fiskifrøðina

Tað er ikki bert á okkara leiðum, at spurningar verða settir við almennu fiskifrøðina og har mál hesum viðvíkjandi verða tikin upp á hægsta stað.

Tann 10. oktober í ár var ein fundur við hesum evni hildin í fiskivinnubýnum Kilkeel í Norðurírlandi. Á skránni var endurskoðan av verandi fiskiveiðuumsiting við tilhoyrandi vísind og fiskifrøði. Her vóru umboð fyri ANIFPO, sum umboðar fiskimenn í Norðurírlandi. Her vóru eisini umboð fyri ymiskar norðurírskar myndugleikar, sum vara av fiskivinnuni. Millum hesar vóru eisini almennir fiskifrøðingar. Gestir á fundinum vóru Jón Kristjánsson úr Íslandi og Menakhem Ben Yami úr Ísrael, sum báðir eru kendir í Føroyum.

Talan um eina verkætlan, sum ANIFPO saman við Jón høvdi tikið til. Verkætlanin snýr seg um nýhugsanir innan fiskifrøði, sum vóru lagdar fram á fundinum. Verkætlanin er stuðlað av ES grunnum og øðrum fiskiskipanini hjá ES og vísindaliga grundarlaginum undir henni. Tí ynskja umboð fyri fiskimenn nú hava eina endurskoðan av hesin skipan.

Limirnir í ANIFPO ynskja sjálvir at hava ein virknan leiklut í umsitingini av teirra veiðu. Teir halda, at eitt nærri samstarv millum fiskimenn og frøðingar vil geva eitt betri innlit í, hvat veruliga gongur fyri seg í havinum. Teir halda, at ein ivasom fiskifrøði fer at skapa ivasamar kvotur og veiðuorkuavmarkingar, og vil hetta vera til skaða fyri bæði fiskastovnar, fiskivinnuna og samfelagið annars.

Skrivarin í ANIFO Alan McCully segði á fundinum, at frá 40 skipum á botnfiskaveiðu fyri góðum fimm árum síðani, hava vit færri enn 15 skip í dag. Lítið hevur verið fylgt við í gongdini í fiskastovnunum í írsku havinum, og tí ber ikki til at siga við vissu, at minkandi veiðuorka og veiðunøgd merkir, at minni av toski er komið undan. Heldur

ini flutti seg frá eini veiðu til eina aðra. Og tað vísir seg, at tað skiftir, um tað er meira til av hýsu ella

Menakhem Ben Yami umboðaði ta praktisku fiskivinnuvitanina á fundinum.

hvítingi. Frá 1997 til 2004 var meira til av hýsu. Nú er hýsan í minking, meðan hvítingur er í øking. Hetta var nýtt fyri teir fiskifrøðingar, sum vóru til staðar. Afturat hesum varð eisini víst á, at kópastovnurin var øktur sera

fyrir hvørji 11 ár. Men kvotaskipanin forðar fyri, at hetta kann verða staðfest.

Menakhem Ben Yami helt, at avmarking av veiðu av fleiri fiskasløgum - bert fyri at verja eitt fiskaslag - var eingin loysn. Stovnurin, sum var ringast fyri, kom tá undir økt trýst frá teimum fiskasløgum, sum vóru betri fyri. Hótti stovnurin kann bert gerast betri fyri, um umstøðurnar hjá honum gerast betri. Og hetta er trupulleikin við toskinum í ES sjógv. Hetta hevur lítið samband við TAC og avmarkingar annars. Fyri at kunna skilja, hvussu skipanin virkar, eigur verkætlanin at lýsa søguligar broytingar í fiskiveiðuni, eins og lýsast skulu umhvørvisligar broytingar, sum hava verið.

Verkætlanin skal eisini eftirkanna, hvørja ávirkan várfriðingar hava á botnfiskaveiðuni, havandi í huga, at fiskur flytur seg. Tað sama ger seg galdandi, tá tað snýr seg um, hvørja ávirkan teir ymisku stovnarnir hava á hvør annan. Hetta skal eisini samanhaldast við føðimongdini í havinum.

Hetta verður nú alt kannað í nýggj royndarstovni. Tað verður nevniliga mett, at tey data, sum er innsavnað seinastu 15 árin, kunnu ikki geva eina sanna mynd av støðuni hjá fiskastovninum í írsku havinum.

Ein annar royndir skipari fanst at mannagongdini við vísindaligum fiskiroyndum, har roynt verður við skeivum reiðskapi á skeivum støðum. Meðan fiskurin svam uppi í sjónum, og vit fingi nógv fisk við flóttitroli, royndi fiskifrøðingar við botntroli við lítlum opi og fingi einki. Hesi avskepladu úrslit gjørdust síðan partur av tilráðingini hjá ICES.

Sum sagt varð: Vit vóna, at verkætlanin fer at bota um fatanina - bæði hjá vísindamonnum og hjá fiskimonnum - av fiskiveiðuumsitingini, og at tað verða røtt tøl, sum vera grundarlagið undir metingum og tilráðingum.

Henda verkætlanin ljóðar at vera sera áhugaverd, og vit vóna at frætta meira, sum frá líður, hvussu tað fer at gangast við henni.

"Rebecca Elizabeth" er ein av teimum fáu fiskiskipunum sum er eftir í Kilkeel.

vinnufelagsskapum. Ein annar vísindamaður, sum eisini er við í verkætlanini, er Norman Graham. Hann er formaður í arbeidsbólki hjá ICES viðvíkjandi fiskiveiðutøkni og atburði hjá fiski. Ein nýggj royndarstova (laboratorii) er sett upp í Kilkeel undir eftirliti av Jón Kristjánssyni.

Byrjanin til verkætlanina var, at ivi var innan fiskivinnuna um, hvussu fiskiveiðan í írsku havinum verður umsitin. Í Írlandi høvdu teir eisini hoyrt um arbeiðið hjá Jón Kjartansyni í sambandi við føroysku og skotsku fiskiveiðuna, og um hansara atfinningar at kvota-

er minkingin í landaðum fiski eitt úrslit av eini ólagaligari skipan, sum ikki ger tað møgulegt at troyta fleiri fiskasløg og fleiri sløg av reiðskapi í senn. Og hetta skaðar eisini marknaðin. Hetta vóru tær somu royndirnar, sum vit høvdu í Føroyum ta stuttu tíð, vit høvdu kvotuskipan í 90-unum.

Alan Chambers er ein gamal royndur skipari, sum nú fiskar hummara. Hann minnir á, at einstakir stovnar koma og fara. Í 1960-unum var ein hópur av hýsu at fáa. Í 1970-unum, áðrenn vit fingi kvotur, høvdu vit ein flota, sum alt eftir sesong-

nógv tey seinastu ártíggini.

Ein annar fiskimaður vísti á, at fram til 80-ini kundu vit veiða fleiri fiskasløg í senn, og hetta riggaði væl. Men nú er støðan tann, at orsakað lágu kvotuna av toski, kunnu vit heldur ikki fiska onnur fiskasløg, sum nóg mikið er til av, tí tað ber ikki til at veiða hesi fiskasløguttan eisini at fáa tosk í. Ein annar fiskimaður vísti eisini á, at alt tað hann mintist - gjøgnum 50 ár - vóru stovnar minkaðir og vaksni uttan nakra ávísiliga orsök. Tað hevur altíð víst seg, at tað er sama gongdin (cyklus) við vøkstri og minking

Føroya Rættur staðfestir rættindi hjá fiskimonnum við uppsøgn

Í sambandi við tvingilssøluna av einum skipi fyri tveimum árum síðani, kravdu manningarfeløgini uppsagnarløn sambært sáttmálanum.

Hetta avvísti advokaturin fyri panthavaran. Fyri tað fyrsta metti hann ikki, at menn áttu uppsagnarløn yvirhøvur, tí her var ikki talan um eina vanliga uppsøgn. Tað var lánveitarin hjá skipinum, sum hevði kravt skipið lagt, og hetta mátti falla uttanfyri vanligar uppsagnarreglur. Í hvussu er skuldi tann inntøkan mótrokast, sum teir høvdu fingið í uppsagnartíðini. Eisini var hildið fram, at menn, sum høvdu frítúr hendan seinasta túrin, kundu als ikki fáa uppsagnarløn.

Hetta kundu manningarfeløgini ikki góðtaka, og tey lögdu sak. Her førði advokaturin fyri manningarfeløgini fram, at tað, sum var avgerandi fyri manningina, var, at hon misti sítt arbeiði. Í hvønn

mun hetta var beinleiðis tilætlað av reiðaranum var manningini óviðkomandi.

Viðvíkjandi mótrokning av aðrari inntøku í uppsagnartíðini varð ført fram, at uppsagnarlønin, minstaløn, ikki á nakran hátt kann kallast eitt fult endurgjald fyri inntøku-miss, tá inntøkan vanliga er munandi størri enn minstulønin. Tí er tað heilt ógrundað at fara at tosa um nakra sum helst mótrokning.

Ført varð eisini fram, at ein maður eigur at hava somu rættindi sjálvt um hann er í landi júst tann túrin, skipið verður lagt. Vanliga skiftast menn at vera umborð, so teir eru í landi annan hvønn ella triðja hvønn túr. Fyri tað eru teir allir manning við somu rættindum.

Hetta mál hevur tikið sera langa tíð, men tann 8. november fall dómur-in, og feløgini hava í hesum spurningum fingið viðhald.

Hetta vóru teir mest avgerandi spurningarnir í málinum. Í øðrum fingufeløgini ikki viðhald. Annar var, at uppsagnarlønin skuldi rentast á sama hátt sum hýran við 1,5% pr. mánað, sum ásett í sáttmálanum. Her metti rætturin, at henda reglan var bert galdandi fyri sjálva hýruna. Hin spurningurin var reglan um, at menn skuldu hava verið við sama skipið samanhangið í 1 ella 2 ár fyri at fáa uppsagnarhýru. Her varð avgerðin, at bert maður hevði verið 2 dagar við øðrum skipi í síni frítíð, so hevði hann ikki

verið samanhangið við sama skipi. Hetta tykist vera sera smáligt, men er broytt seinni í sáttmálanum. Hini viðurskiftini, sum eru umrødd, og har vit finga viðhald, eru eisini tikið við í teirri endurskoðan av uppsagnarreglunum, sum vóru avtalaðar við reiðarafelagið í vár.

Tað skal sigast, at sum borgari kann ein kenna seg tryggja við okkara rættarskipan. Tað er ikki altíð, at vit fáa viðhald, men vit fáa í hvussu er eina undirbygda grundgeving fyri avgerðini hjá rættinum, og hesa kunnu partarnir nýta, um arbeiðast skal víðari við teimum aktuella málunum.

Partarnir eru samdir um, at dómurin er endaligur, og er málið hervið avgreitt.

Til minnis um Bjarna Øster

Tann 2. november komu deyðsboðini av Bjarna Øster, úr Havn. Hann gjørdist 66 ára gamal. Tankarnir fóru aftur til apríl mánað í 1964, tá vit báðir fóru til skips saman. Vit fóru við "Grími Kamban", sum var eitt av teimum framúr stálínuskipunum, sum

tað – bert fá ár – frammanundan var ein "prestiga" at sleppa við. Vit fóru til Grønlands við línu og Wolfgang Andreassen var skipari. Manningin taldi 26 mans ein slíkan túr. Tá ein er saman við so nógvum monnum, so vera tað bert einstakir av teimum, sum ein kemur at kenna fyri lívið. Men ein av hesum var Bjarni. Hann var ikki heilt "typiskur" fiskimaður. Hann var "hálvstuderaður". Hann hevði roynt at lisið, men hevði tíverri ikki bindindi til at gera seg lidnan. Og nú skuldi hann so royna skipslívið. Tað var skjótt tað sást, at Bjarni var ikki nakar "dummur hundur". Hann var sera vitandi um mangt, og hann hevði radikal sjónarmið - bæði á einum og øðrum øki, sum vóru fremmand fyri ein bygda-drong úr Gøtu. Onkur av hesum sjónarmiðum minnst eg framvegis og má ásanna, at ikki var púra einki í tí, sum Bjarni segði.

Bjarni var við "Grími Kamban" nakrar túrar, teir seinnu var systkinabarn hansara Brynjálvar skipari. Men at standa og egna var vist heldur ikki nakað fyri hann, og so eina ferð tímdi hann ikki hetta longur.

Okkara kennskapur helt áfram, og fyrstu tíðina vitjaðu vit onkuntíð hvør annan. Eg kom eisini at kenna foreldur hansara, skila- og mentafólkini Kristinu og Arnold Øster og fleiri av hansara systkin. Tá vit – Bjarni og eg – hittust, finga vit altíð eitt prát, og Bjarni var altíð tann meira háfloygdi av okkum báðum.

Eina tíð búði hann í Norðragøtu, har vit nær-um vóru grannar, tá eg var har norðuri. Her hittust vit eisini viðhvørt og kundu minnst skipstíðina saman. Tá var hann farin aftur til skips og sigldi við "Skøruni". Bjarni fór til Esbjerg at búgva, og roynt varð at fylgja við, hvussu tað gekk, og sum tað skiltist var tað bæði viðrák og mótrák. Nú fekk hann eitt slíkt hóttafall, at her gjørdist ikki meira.

Bjarni fekk sín síðsta hvíldarstað í Føroyum. Nógv fólk, m.a. gomul vinfólk, vóru til jarðarferðina, sum var frá Dómkirkjuni. Prestur helt ein vakra talu yvir Bjarna og vísti á hansara góðu evni, eisini listarligu evni, sum komu til sjóndar í hansara virksemini sum málari. M.a. hevði hann staðið fyri einum bási til eina oljumeinu, sum var eitt satt listaverk. Bjarni var vinarligur, positivur og hjálpsamur, og betri kann ikki sigast um ein persón.

Eftir Bjarna sita tvær døtur og hansara fyra systkin við familju.

Friður verið við minni hansara.

ó.

Kunngerð um broyting í kunngerð um útgjald av farloyvisstuðli

§ 1. Í kunngerð um útgjald av farloyvisstuðli, dagfest 26. november 1999, sum broytt við kunngerð frá 13. apríl 2000, verða hesar broytingar gjørdar:

1) Í §1 verður nýtt stk. 6 sett inn:

Arbeiðsloysisskipanin kann loyva, at arbeiðsleysur kann vera farloyvisavloysari í tilsamans 18 samanhangið mánaðir fyri ymiskar persónar í farloyvi. Persónar í farloyvi kunnu vera í starvi hjá ymiskum arbeiðsgevarum.

Arbeiðsloysisskipanin kann tá víkja frá treytini í § 1, stk. 1, nr. 3, um arbeiðsloysi undan farloyvinum.

2) Í §1 verður nýtt stk. 7 sett inn:

Arbeiðsleysur kann vera farloyvisavloysari í tilsamans 18 mánaðir, hvørja ferð, hann/hon er skrásett/ur í Arbeiðsloysisskipanini.

§ 2. Hendan kunngerð fær gildi frá 1. desember 2005.

Stýrið fyri Arbeiðsloysisskipanina, 27. oktober 2005

Alfred Petersen (sign.) formaður.

/ Ernst Jacobsen (sign.)

ALS hevur til endamáls at veita figgjargigan stuðul til arbeiðsleys, at virka fyri böttum møguleikum hjá arbeiðsleysum at fáa arbeiði og at umsita arbeiðsávísing fyri føroyska arbeiðsmarknaðin. Á ALS starvast í løtuni 19 fólk. Virksemini hjá ALS er í høvuðsheitum lógarsætt. Ovastu leiðsluna hevur stýrið fyri ALS, sum - eftir tilmæli frá arbeiðsgevara- og løntakarafeløgnum á arbeiðsmarknaðinum - verður valt av Føroya Landsstýri.

Arbeiðsloysisskipanin
 Postsmoga 3022 • FO-110 Tórshavn
 Tel 349550 • Fax 349551
 als@als.fo • www.als.fo

FF-blaðið www.fiskimannafelag.fo
 Gerst haldari fyri einans 50 krónur um ársfjórðingin

Hjálpargrunnurin fyri óarbeiðsførar fiskimenn

Umsóknarbløð til grunnin fáast við at ringja á tlf. 31 60 89.

Umsóknir til hjálpargrunnin mugu vera grunninum í hendi í seinasta lagi mánadagin 12. desember 2005.

Hjálpargrunnurin

Málið um avtøku av telefonstuðlinum til langfarasjómenn

Tann 3. november legði Bjørn Kalsø, landsstýrismaður, fram á ting uppskot um at avtaka telefonstuðulin til langfarasjómenn.

Grundgevingin er tann, at nú eru útreiðslurnar til telefon so nógv lækkaðar, at grundarlagið fyri hesi skipan av burturdottin.

FF hevur sent tinginum bræv, har vit hava ført fram:

Tað er sjálvsagt rætt, at kostnaðurin er lækkaður, men tað kostar tó framvegis upp til nærum kr. 20 um minuttin at tosa í telefon millum land og skip, og hetta er nógvar ferðir tað, sum annars verður goldið millum telefonir á landi. Og í hesum førum røkkur telefonstuðulin bert til ein minutt um dagin. Afturat hesum kemur, at flestu teirra, sum eru á landi kunnu samskipta, uttan at

tað kostar nakað sum helst. Her er undir øllum umstøðum talan um munandi meirkostnað í mun til hjá flestu øðrum borgarum.

Hóast vit saktans kundu grundgivið fyri at hava stuðulin óbroyttan, halda vit tað í hvussu er ikki vera grundarlag fyri, at studningurin ikki verður minkaður meira enn prísirnir á telefonskattum annars eru lækkaðir.

Vit halda tað vera skeivt at sleppa prinsippinum, at endurgjald kann latast fyri at javna mun í umstøðum hjá borgarum, sum tað hevur verið gjørt á hesum økinum.

Vit vilja eisini vísa á forsøguna til hesa skipan. Hon var, at landsskattanevndin fyrst í 1990-unum staðfesti, at samskiftisútreiðslur hjá fiskimonnum vóru útreiðslur, sum vóru neyðugar fyri at

útvega inntøkuna, og sum tí kundu dragast frá í inntøkuni. Hetta gjørdist tískil ein frádráttur, sum seinni varð umlagdur til ein stuðul. Vit halda so avgjørt ikki, at fortreytirnar fyri hesi skipan eru broyttar.

Tað, sum vit hava mest fortreð av, er signalvirðið í hesum uppskoti. Tað er, at tað verður lagt eftir fiskimonnum við ivasomum grundgevingum, tá á stendur í landskassanum. Samlaða upphæddin er so lítil, at hon er uml. 1% av metta undirskotinum hjá landskassanum, so hetta ger hvørki frá ella til. Og fiskimenn hava alla grund til at spyrja: "Hvat verður so tað næsta?"

Tí vilja vit heilt avgjørt mótmæla, at hetta uppskot verður samtykt.

Opin fyrispurningur til Jóannes Eidesgaard løgmann

Fyrst av øllum tillukku við kummuleringsavtaluni. Hetta tók langa tíð, men er nú loksins komið undir land, soleiðis at vit verða líkastillaðir við eitt nú norðmenn og íslendara innan hetta økið.

Gleðiligt er eisini, at tað ljóðar, at vit skulu líkastillast við Ísland hvat viðvíkur rávøruhandli, tó manglar at hesi viðurskipti verða formalisera. Men út frá tí, ið lögmaður segði, eftir vitjanini í Íslandi, so má roknast við, at frá nýggjári 2005/06 eru hesi viðurskipti í rættlagi.

Tá ið vit nú skulu líkastillast við okkara grannar, so vendir eisini tankin inneftir á tær skipanir, ið eru virkandi í Føroyum. Hví eru hesar ikki líka fyri allar?

Her verður serliga hugsað um skipanina við flutningsstuðli frá landingarmiðstöð og til endastöð, har firðir og sund skilja.

Her verður ein ójavni gjørdur, og hevur verði gjørdur líka síðan flutningsstuðulin byrjaði. Hetta evni hevur fleiri ferðir verðið nevnt í fjølmiðlunum. Men í Føroyum verður einki gjørt fyri at

javnstilla luttakarnar í kappingini.

Høvuðsreglan er, at fiskurin, sum verður landaður á eini góðkendari landingarmiðstöð, og síðani fluttur haðani á nýtslustaðið yvir firðir og sund, fær flutningsstuðul til hetta.

Her kemur so missjavnin. Sí eftirfylgjandi principiella dømi:

Eitt skip landar á landingarmiðstöðini hjá Beta í Runavík, fiskurin verður sendur suður til Vágs til virkingar. Hesin fiskur fær flutningsstuðul.

Sami fiskur verður landaður á landingarmiðstöðini hjá Faroe Seafood Runavík, fiskurin verður sendur suður til Vágs til virkingar. Hesin fiskur fær ikki flutningsstuðul.

Heilsufrøðisligu krøvini til landingarmiðstöðirnar eru tey somu.

Fiskimálastýrið tulkar eina landingarmiðstöð øðrvísi enn Heilsufrøðisliga Starvastovan. Tað er her, at mismunurin verður gjørdur. Her er tulkningin soleiðis, at um landingar-

miðstöðin hevur annað virksema, so sum at framleiða fisk, so fæst ikki flutningsstuðul til fisk fluttan frá hesi landingarmiðstöð.

Hetta er beinleiðis kappingaravlagandi og hoyrir ongastaðni heima, at øll ikki eru líka fyri lógini.

Fyrispurningurin til løgmann er:

1. Veit lögmaður um henda mismun?
2. Er lögmaður samdur í, at mismunur skal praktiserast alt eftir hvørjir luttakararnir eru?
3. Hvørji tiltøk verða framd í hesum sambandi?
4. Nær verða hesi tiltøk framd?

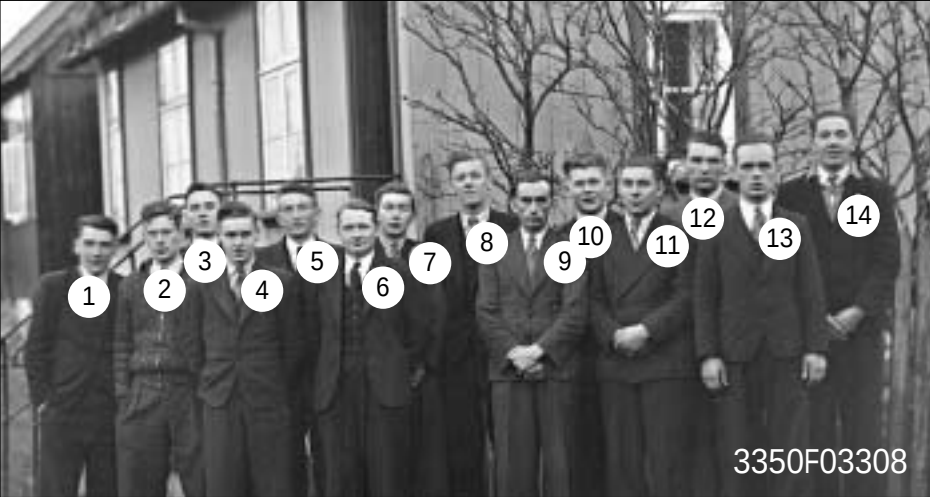
Við vón um skjótt svar.

Fyri P/F Faroe Seafood Meinhard Jacobsen, stjóri

PS. Um lögmaður vil hava meira at vita um praksis við flutningsstuðuli, er hann vælkomin at venda sær til okkum beinleiðis.

Motorpassarar

Í blaði 353 høvdu vit hesa myndina av motorpassarum, sum tóku prógv í Havn 17. februar 1945.

Vit hava fingið uppspurt hesi nøvnini:

1. Theodor Eliassen, Lørvík.
2. Johan David Ljósá, Strendur.
3. Jóannes Poulsen, Skúvoy.
4. Erling Hansen, Fuglafjørður.
5. Viggo Johansen, Kollafjørður.
6. Dánjal Jákup Johannesen, Nes.
7. Tróndur Johannesen, Fuglafjørður.

8. Osvald Olsen, Sandur.
9. Hans Pauli Joensen, lærari, Sørvágur.
10. Jógvan D. Poulsen, Sandur.
11. Michael Davidsen, Æðuvík.
12. Elberg Bjarnason, Tvøroyri.
13. Ásmund Mikkelsen, Tórshavn.
14. Óla H. Jacobsen, Sørvág.

Tað hevur eydnast okkum at fáa hendur á einum av próvnum, sum vóru givin í sambandi við motorpassaraflokkin omanfyri. Tað er prógvið hjá nr. 6, Dánjal Jákup Johannesen av Nesi. Prógvið er dagfest 17. februar 1945.

Løbe Nr. 95.

Eksamensbevis

Dánjal Jákup Johannesen

født den 1. juli 1913

i Nes

har bestaaet **Motorpasserprøven**

og opnaaet Hovedsummen 17.

Tórshavn den 17. februar 1945.

Direktor for Maskinfundamentningen.
P. A. JENSEN

For at bestaa kræves mi. 1st Hovedsum 12; den højeste Hovedsum er 28.

Í blaði nr. 352 høvdu vit hesa myndina:

Sum vit hava fingið upplýst eru menninir, allir úr Havn, hesir:

1. Grækaris Hansen
2. ókendur
3. Gerhard Dahl Christiansen

4. Christian Poulsen, Ki
5. ókendur
6. Møguliga Tórstein Petersen úr fólkaflakkinum
7. Jógvan við Stein Joensen.

Grønlandstíðindi

7. november
Minus 9,7 stig og lot av
norðri. "Kinguq" kom inn
at millumlanda í morgun,
og okkurt smávegis brek
varð gjørt aftur samstundis.

Av misgávum kom eg at skriva, at teir báðir "Kingug" og "Aqiviq" hava verið merktir til Sisimiut, tað er ikki rætt, tí einans "Imaq Fisk" er merktur til Sisimiut.

Eg hoyrði frá einum trolara, at teir høvdu ligið bakk fyrí veður. Vindmálarin var heilt uppi á 39 sek./m.

10. november
Minus 7,3 stig og vindur
av norðri við kavaælingi.
"Helena L" kom inn í nátt
at landa krabba; teir hava
gott 10 tons inni, teir
hava ligið bakk í 4 døg
orsakað av tí ringa veðr-
inum, sum hevur verið
har á leiðini.

"Nanok Trawl" kom inn at landa í kvöld; teir hava gott 370 tons inni. Teir hava trupulleikar við girinum. Poul Støvlbæk, sum eigur "Nanok Trawl", og hevur fiskað rækjur her yviri í 25 ár, fer nú at gevast. Hann vil vera meira saman við familjuni og njóta lívið, sum tað stóð at lesa umborð á "Nanok Trawl" í dag. Hann hevur selt sínar aktiur til Polar Seafood, og teir yvirtaka "Nanok Trawl" frá 1. januar 2006. Sum eg skilti, so visti manningin einki um teirra framtíð við skipinum.

"Sermisuut" kom inn til Manitsoq at landa í morgun.

11. november
Tað eru -9,5 stig og lot av
norðri. Tað er hvítt í
bakka hjá okkum. Vit hava
havt -13,9 stig herfyri, so
vit eru so smátt byrjaði at
merkja, at veturin er fyri
durum.

"Lómur" kom inn í morgun at landa. Teir hava gott 100 tons inni, og gongst sum tað skal, so sigla teir aftur í kvøld.

Skeljabáturinn "Louisa L" kom inn í morgun eftir ymsum vörum. Teir bíða framvegis eftir nýggjum valsum til skeljamaskinuna, sum teir hava havt smávegis brek við, síðan teir komu aftur til fiskiskap. Teir fáa einans helvtina niður av lidnari vøru, sum nú er um 6-800 kg hvønn dag. Tað hevur verið drúgt hjá teimum at bíða eftir valsunum, tí teir hava fleiri ferðir fingið at vita, at nú vóru teir á veg,

men enn eru teir ikki komnir.

Ein tíðindastubbi úr Eysturgrønlandi frá "Polar Nanaq": Teir byrjaðu í Irmingarhavinum, og har var gott fiskarí; tað er svartkalvi, teir hava roynt eftir. Teir hava verið inni í Íslandi og landað gott og væl 460 tons. Hetta er annar túrunin hjá teimum, og sum tað skilst, so er fiskiskapurin brúkiligur. Nú hava teir gott og væl 250 tons av lidnari vøru inni. Skipið hevur havt nógvar barnasjúkur, sum nú skal rættast uppá, tá skipið skal á skipasmíðju í Danmark. Við "Polar Nanok" eru 7 færoyingar.

"Ocean Tiger" skal inn mánadagin 14. november at landa og skifta fólk á Hafnafirði. Tað sama skal "Salleq" gera í Nuuk. Umborð á "Salleq" er ein kendur rækjupionerur, sum kennir nógvar kantar, hol og slættar her á vestursíðuni. Tað er fyrrverandi skipari hjá KGH og Royal Greenland, Ingolf Rasmussen. Man kann ikki siga annað enn, at hann er ein ungur pensjónistur!

16. november
+0,9 stig og nakað av kava-
ælingi. "Mersey Phonix"
kom inn í morgun a
landa gott og væl 400
tons. Eg tosaði við maskin-
meistarán, sum var norð-
maður, og hann læt illa at.
Tað var lítið at fáa hjá
teimum, og hendan túrin
høvdu teir verið knappar
4 vikur til fiskiskap. Teir
brúka fyri tað mesta 3 trol
ísenn, men tað valdast
um, hvussu botnviður-
skiftini eru, har teir royna.
"Lómur" kom inn seinna-
partin at landa, teir hava
80 tons inni hendan túr-
in.

"Vinlander", sum herfyri bleiv sleipaður av fyrrverandi "Gissur Hvíti", kom inn í morgun; teir høvdu fingið um skrúvuna. Tað tók 1½ døgna at sleipa hann tól Sisimiut. Tá "Vinlander" herfyri hevði verið á skipasmiðju í Nuuk, vóru teir ikki meira enn byrjaðir at fiska, so fingtu teir um 6 tons av svartkalva.

18. november
Tað eru +2,9 stig, lot av
suðri og smásirm. "He-
lena L" kom í kvøld við 10
tonsum av krabba. Tað

hevur viðrað illa hjá teim-
um.

19. november
Minus 1,1 stig og stormur
av suðri. Eg frætti frá "Sisi-
miut", at teir hava gott
550 tons inni og mangla
150 tons í last. Meiningin
er at fara til Eysturgrøn-
lands at royna; teir skulu
vera í Føroyum í seinasta
lagi 12. desember, og tá
skulu teir so gera klárt at
fara í Barentshavið.

Eg frætti frá einum kanadiskum trolara, har skipari og stýrimaður eru føroyingar. Teir lata illa at svartkalvafiskarínum, har teir vóru, og um tað ikki skjótt broyttist, so stungu teir av hagani.

20. november
Frætti frá "Arctic Viking" í kvöld. Teir fóru at sigla í dag frá Flemich Cap við fullum skipi, og teir koma til Reykjavíkar hósdagin, har teir skulu landa og skifta fólk.

Meira um Jacob Elias

Sjólátst 15. feb. 1940 við "Maryland".

Lars Jespersen

Undir greinini "Ein av lagnunum" verður greitt frá, at Joen Jákup Elias var uppkallaður eftir tveimum mammubeiggjum, ið doyðu í skaðagrindini í Sandvík 13. februar 1915, og at tað vóru júst 25 ár millum tilburðirnar.

Lagnan hefur rakt navnið Joen Jacob og ættinga rættiliga hart á sjógvi og landi, tí umframt omanfyri nevndu vanlukkan, kann sigast frá øðrum eisini.

Jákup Elías átti ein pápabeiggja, ið kallaðist Joen Jacob Jaobsen, ið var giftur við Elsu í Fløttinum í Skúvoy, og flutti hann til Skúvoyar. Joen Jacob sjólátst á Sandsboða 11. mars 1900. Hetta var sunnumorgun, at skúvoyingar fóru til Sands við báti, teir høvdu lænt, og høvdu teir eyka bát, at sleppa heim aftur við. Ferðin til Sands gekk væl, og tá teir fóru suður aftur, bað ein dalbingur sleppa sær við. Veðrið var øtlað, men hildið var ikki, at tað fór at bila. Tó so, lagnan vildi tað øðrvísi, níggju manns sjólótust, ein triðingur av teim arbeidsfóru monnum í Skúvoy.

Foreldrini hjá Joen Jacob voru Dánjal Jacob Jacobsen á Hólum í Hvalba og Anna uttan Á í Sandvík.

Anna var bara fyra ára gomul, tá hon misti pápa sín, Joen Jacob Olsen, sum í september 1844 datt oman úti í Líð á veg millum Sandvík og Hvalba. Joen Jacob hevði fest í Sandvík í 1833 og gjørdist bara 37 ára gamal.

Foreldrini hjá Jákup Eliasi voru Dánjal Jacob Jacobsen, Dánjal á Hólum, og Marin Kristinu, Makristina hjá Liggjasi. Liggjasar-navnið hevði hon eftir abba sínum Elias Joen Petersen, vanliga kallaður Liggjas av Hvalgjógv í Sandvík.

Hesin Líggjas var giftur við Maren Christine Pedersdatter av Klettum á Sandi, ið var dóttir Per Klámmentsen, bónda á Klettum, og Kristin úr Kovtu á Sandi.

Lagnan vildi það so, at pápar hesi bæði fóru í deyðan saman, tá Skarðsbáturinn í 1799 gekk burtur við 9 monnum, ið hævdu verið í grind í Hvalba.

Pápi Per var Klæmint Person av Klettum, og pápi Kristin kallaðist Janus av Reyni, eisini skrifaður Jens Hansen, og vóru teir abbar Mar-
in Kristinu, ið giftist Líggjasi av Hvalgjógv, alto
tipoldurabbar Jákup Elias.

Um skaðatilburðirnar á Sandsboða og við Skarðsbátinum hefur Ólavur Clementsen rúgvismikið tilfar í bókini Sögur og skemt av Sandi.

Tíðindaskriv frá Reyða Krossi Føroyar:

Væleydnað
klædnainnsavnan

29. október skipaði Reyði Krossur fyri klædna-
innsavning kring landið saman við FK-handlunum.

17. november sendu vit 30 tons av brúktum góðum klæðum og nakað av skóm víðari til Dansk Røde Kors at skilja til m.a. katastrofu-klæðir. Tað er klæðir at liggja klár at senda til økir har náttúrufurur henda, og fólk rýma frá hús og heimi uttan at fáa klæðir við sær, ella til neyðhjálparsendingar í fátæka økjum.

Í alt hefur Reyði Krossur hígartil í ár sent um 80 tons av klæðum.

Vit takka hjartaliga øllum gevarum, øllum sum hava hjálpt til við móttøku og transporti og ikki minst Skipafelagnum Føroyar, sum hevur hjálp okkum við hesum síðan 1947.

Vinarliga
Suni Vinther

Gerðið tykkum koyriklár til veturinn

Vit hava nærum allar støddir av píkadekkum og heilársdekkum á goymslu, sjálvandi til landsins bestu prísir.

Vit eru sera góðir veitarar av

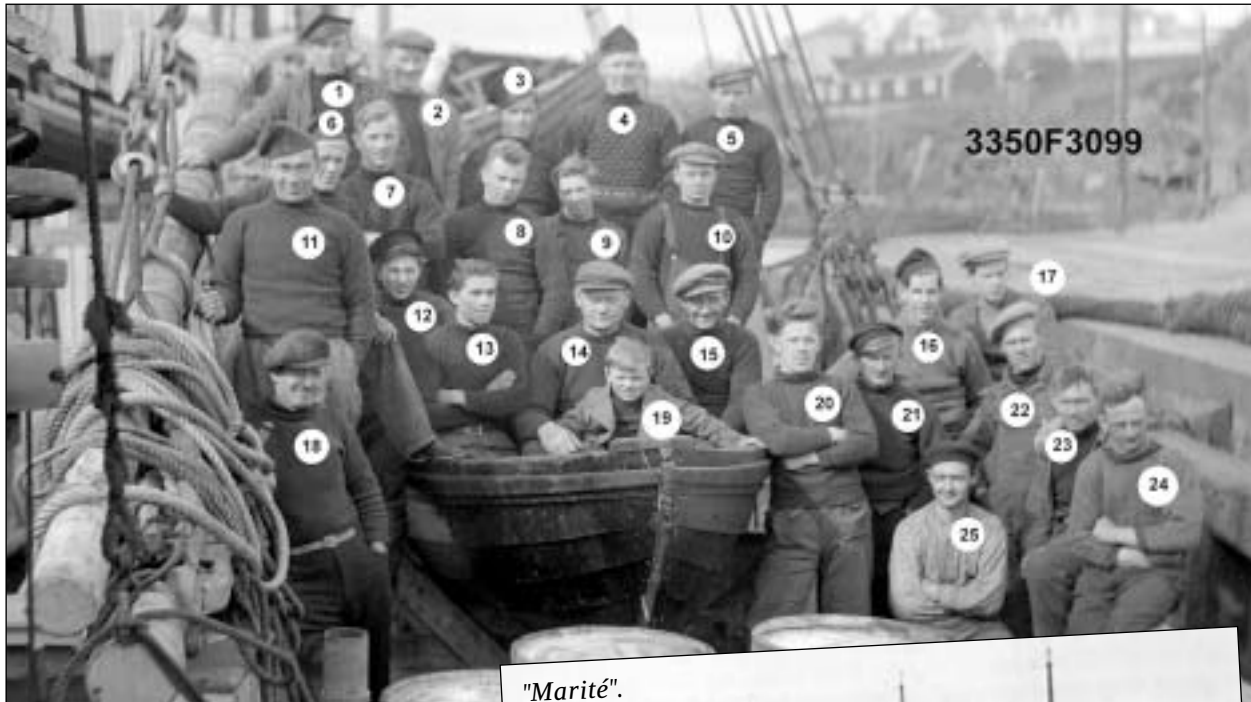
- **Dekkum**
- **Alufelgum**
- **Eykalutum til næstan
öllum bilmerki**
- **Bilútleigan eisini í sam-
bandi við bilskaðan hjá
Tryggingarfelögum**
- **Sporing, 4 hjóls útmátan**

Tlf: 37 42 00 · email: cnbygg@post.olivant.fo · postboks 126 · 900 Vágur

"Marite"

Manningarmyndin í seinasta blað er av manningini á "Marité", sum Óla Jákup Jensen førði 1930-45.

"Marité".

Nøvnini eru hesi:

1. Petur Joensen, Oyndarfjørð.	19. Andrass Jensen, sonur Óla Jákup
2. Tummas Olsen, Hósvík.	20. Jákup Joensen, Kvívík.
3. Jóan Petur Poulsen, Eiði.	21. Eli Dam, Kollafjørður.
4. Kjartan Klein, Gjógv.	22. Tummas Enok Hansen, Skopun.
5. Poul Poulsen, Eiði.	23. Hans Andreas Djurhuus, Gjógv.
6. Mikal Poulsen, Skopun.	24. Áge Vesturskarð, Kaldbak.
7. Hans J Ejdesgaard, Eiði.	25. Edvin Olsen, Hósvík.
8. Aksel Sivertsen, Gjógv.	
9. Edmund Vang, Kvívík.	
10. Jóan Petur Petersen, Oyndarfjørð.	
11. Dánjal Jacobsen, Eiði.	
12. Henning Poulsen, Strendur.	
13. Gunnar Andreassen, Eiði.	
14. Óli Jákup Jensen, skipari, Kvívík.	
15. Kristoffur Hentze, Skopun.	
16. Niels Jákup Madsen, Sandur.	
17. Jóhannes Madsen, Sandur. Bróður nr. 16. Hoyrði ikki við til manningina.	
18. Hans Guðjónsson, Klaksvík.	

Manningin á TG 594

Vit hava aftur fingið eina mynd frá Fornminnissavninum. Kennist nakar við hesar menninar?

Stunda á tað fyrri oman

Av tí at tit tá eru uppreistir saman við Kristi, tá tráist eftir tí, sum er fyrri oman, har sum Kristus situr við høgru hond Guds. Stundið á tað, sum er fyrri oman, ikki á tað, sum er á jørðini!
Kol.3,1-2

Ein kristin býr í hesum heimi, men tráðar samstundis eftir tí nýggja heimlandinum - Paradís. Ein kristin livir í hesum heimi, men livir ikki sum heimurin, tí hann hevur fingið eitt nýtt innihald í lívið – Kristus, og nýggja kós - himmalvegin.

Tráan og stundan hansara er ikki eftir hesum heimi, og tað heimurin hevur at bjóða og lokkar við. Hann stundar á tað fyrri oman, tað æviga, tað varandi, á Kristus og tað hann er borgan fyrri.

Ein kristin skal ikki tráa eftir ríkidøminum í hesum heimi. Gerst hann ríkur kortini, so veit hann, at hansara veriligu ognir, sanna ríkidømi og hjartans dýrasti skattur, er tað andaliga, ósjónliga ríkidømi Kristus eigur og vil deila við tey hann elska.

Tað náðarríkidømi er fyrst og fremst fyrigeving syndanna og reinsan í Jesu blóði, frið við Gud, ævigt lív, reinsaða samvitsku..., og síðani hópin av lyftum um miskunn, varveitslu, verju, umsorgan, styrki, vegleiðing... og til síðst Paradís.

Heimurin og tað jarðiska hevur eina øðiliga dragandi og tølandi meg, sjálvt á Guds børn. Tí áminti Paulus kirkjuliðið í Kolossu, og harvið øll Guds børn síðani tá á, at tráða, stunda, verða upptikin av, miðja ímóti, seta alt inn uppá,... at verða upptikin av tí fyrri oman – himlinum, har Kristus situr við høgru hond Guds.

Paulus ynskir ikki, at tey kristnu skulu verða veruleikafjar, ella liva eina munka tilverðu. Ístaðin peikar hann á tað fasta haldipunktið sum kristin-lívið skal livast út frá, sum er Kristusi – himmalin – Paradís.

Pætur sigur tað soleiðis: – "Hann (Kristus) sum tit ikki hava sæð, men tó elska hann, sum tit, tó at tit ikki nú hava hann fyrri eygum tykkara, tó trúgva á, skulu fegnast um við ósigiligari og dýrmætari gleði, tá tit náa málið fyrri trúgv tykkara, frelsu sálanna."

Ein smágenta var uppskakað ein morgun hon kom upp. "Eg droymdi so vakurt í nátt, mamma", segði hon. "Eg droymdi at Jesus kom aftur. Hann tók teg og meg við". "Sáðst tú ikki meg?" spurdi pápin. "Jú" svaraði gentan. "Tú vart við á byrja við, men so datst tú líkasum niður aftur, tí tú hevði so nógva mold um beinini"

Við at trúgva á Kristus, ákallað hann, søkja hann, takka honum, tráa eftir honum, stunda... á hann, ognast tú hann og harvið ríkidømið fyrri oman – Paradís.

Keyptu frá okkum og fá:

ÓKEYPIS LEVERING
ÓKEYPIS UPPSETING

HANDILIN HEVUR OPIÐ HESAR TÍÐIR
Mánadag - friggjadag frá kl. 13.00 - 17.30

TS **TELDUÚTGERÐ - UMVÆLINGAR**
NETUPPSETING & -UMSITING

Box 101 - FO-810 Tvøroyri - Tel. 372 377 - Fax 372 378

DEKKMASTER.FO
fastir, lágir prisir á dekkum og felgum

...tá ið prisurin eisini er avgerandi!

Vitja heimasíðuna dekkmaster.fo og bílegg dekk og felgur beinleiðis á alnetinum.

www.dekkmaster.fo
info@dekkmaster.fo
telefon 227 000

Línubustir og goggar

Hondbundin føroysk línubust og hondgjørdir goggarar

Verða sendar um alt landið

Bílegging:
tlf: 42 40 34 / 42 30 01
fartlf: 21 33 17
fax: 42 47 97

Fløttislið (limur í Føroy blindafelag)

Føroya størsti veitari til ídnað og vinnu

Pakningur úr kartong, bylgjupappi og tjúkkum pappi, plastikki og øðrum tilfari til ídnaðarlig endamál.

Vit útvega eisini: Plastvørur • Pakkiútgerð Maskinur • Arbeðsklæði Trygdarútgerð • Knivar • Tilsetning • Sekkir • Plattar • Vaskievni

Ráðgeving í tilevning av pakkartilfari ...sjálvandi til besta prisin!

FARPACK

Smyrilsvægur 5, P.O. Box 3099, 110 Tórshavn, Føroye Islands
Tel +298 35 3000 Fax +298 35 3010 farpack@farpack.fo
www.farpack.fo

Ring bíliga til útheimin

SIPURA IP Telefon
Arbeiðis Telefon við 2 linjum
1150,00 kr

PLANET IP Telefon VIP-150T
Telefon við 1 linju
795,00 kr

ZYXEL Pretige 2000W
Tráðleys IP Telefon
Ikki er brúk fyri adaptara ella ledningum
1990,00 kr

SIPURA IP Telefon Adaptari SPA 3000
Kann íbindast til 1 telefon
Eisini er møguleiki fyri ísetan á lokalnet
1190,00 kr

SIPURA IP Telefon Adaptari SPA 2002
Kann íbindast til 2 telefonir
850,00 kr

TT **SFF Teldu Tænastan**
Staravegur 5 - 110 Tórshavn - TLF. 317620 - FAX. 317699 - WWW.TT.FO

Vit hava stórt úrval av fiskireiðskapi til línu og snellu

Svøvlalínu frá 3,5 til 9 mm. Tit avgera sjálv, hvussu langt skal vera millum svøvlarnar.

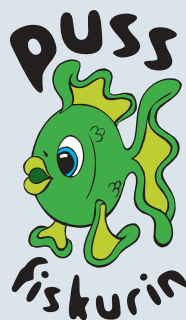
Húkar í ymsum støddum og sniðum. Rippaðir og órippaðir. Teymar frá nr. 4 til 20 í fleiri litum.

Eisini eru handlarnir fullir av klæðum til sjó- og arbeiðsfólk. Frá innast til uttast.

TEYMAVIRKIÐ
FO-620 Runavík - Tel. 473000

SNØRISVIRKIÐ
FO-700 Klaksvík - Tel. 455254

GLÆMAN
FO-100 Tórshavn - Tel. 318600

Nakrar um
vermóður:

- "Fert tú longu ver-
móður?"
- "Ja, eg havi tíverri
okkurt, sum eg skal
gera heima."
- "Tað var keðiligt... tú
hefur annars bara
verið her í 4 dagar, 3
tímar, 21 minuttir og
14 sekund."

- "Eg veit væl, at tú
helst hevði vilja, at eg
var deyð, segði ver-
móðurin við verson-
in, so hevði tú kunna
dansa á grøv míni".
- "Tað hevði eg aldri
funnið uppá, segði
versonurin, tú veist at
eg hati at standa í
kø..."

Millum vinir:

- Eg havi tí perfektu
vermóðurina. Hon er í
barndømi, so tá taxa-
bilurin kemur, fari eg
bara út ímóti henni
og sigi: "Takk fyri
vitjaninna, nú mást
hava eina góða ferð
heim".

Tað unga parið fekk
vitjan av vermóður-
ini, og hon sigur:

- Eg verði ikki longri
enn tit halda út at
hava meg her.
Versonurin: - Men
hefur tú kortini tíð til
ein kopp av kaffi?

- HALLO! Er tað
Neyðarkall? Tit mugu
hjálp mær. Vermóður
ætla at leypa út
ígjøgnum vindeygja í
erva... og eg fái ikki
vindeygja upp...

Brot úr okkara fiskivinnusøgu:

"Kap Farvel" – eitt rættiligt frambrot

Tað koma fleiri bókur út um okkara fiskivinnusøgu í hesum døgum. Ein av teimum er søgan um "Kap Farvel", sum er skrivað av Birgiri Waag Høgnesen, ættaður í Klaksvík, men búsitandi í Vestmanna. Nú 75 ár eru farin, síðan hend- ingina við "Ernestinu" kann nevast, at abbi hans- ara, Jóan Magnus Høgne- sen, var ein teirra, sum fórst tá.

Tey eru ikki nógv, sum minnst trolaran "Kap Farvel" í dag. Tað eru nevnliga 30 ár síðan, skipið varð selt úr Føroy- um aftur.

Men tá hann kom, var talan um eitt rættiligt fram- brot. Føroyingar høvdu fiskað við trolarum í ár- tíggir, og tað hevði gingist væl. Hugsu bert í nøkun- lunda nýggjari tíð um trolarar sum "Skálaberg", "Fiskaness", "Gullberg" og nógvir aðrir, sum fingi stórar nøgdir av fiski til lands, og har manningin fekk nógv burturúr.

Men hetta vóru síðu- trolarar, har trolíð varð tikið inn miðskips. Hetta kundi vera sera óarbeiðs- ligt, ikki minst tá lastirnar fóru at fyllast, og lítið skuldi til, áðrenn sjógvur gekk á dekkið, og tað mundi ikki vera so sjáld- an, at lívsvandi stóðst av hesum.

So einaferð kemur hug- skotið um hekkutrolarar, sum var ein nýhugsan á økinum. Størsta broyting- in var, at nú skuldi trolíð takast inn av hekkuni. Samstundis vóru hekku- trolarar meira ella minni innilokaðir og yvirdekk- aðir, so tað gjørdist mun- andi meira arbeiðsligt hjá manningini. Hetta gjørdi so eisini tað, at trolararnir vóru effektivari og fingi meira burturúr.

Hekkutrolarar umboð- aðu eitt heilt nýtt tíðar- skeið, og í 1966 avgjördu vestmenningar at taka við hesi avbjóðing við at keypa "Kap Farvel" úr Týsklandi. Var sjálvur í nevndini í Fiskimannafelagnum, tá hetta stig var tikið. Verk- ætlanin var treytað av al- mennum veðhaldi og studningsláni, sum kravdi eina serliga lögtingslóg. Vælvildin var sjálvsagt stór, men tað var so eitt øki, sum politiski myndug- leikin vildi hava skil á, og

Birgir Waag Høgnesen.

tað var sáttmálaviðurskift- ini hjá yvirmonnum. Tey vóru soleiðis saman- skrúvað við gomlu síðu- trolarunum, at skiparin lættliga kundi koma upp á 5-6 partar, sum tey flestu mundu halda vera ríkiligt. Politisk stig høvdu verið tikin í 50-unum fyri at fáa sett loft á, men her var so einki komið burt- urúr. Treytin var tiskil ein sáttmáli, har skiparin varð avmarkaður til 3 partar, og hinir yvirmenninir eftir tí. Hetta varð so eis- ini samtykt. Men reiðarar fóru beinanvegin at lora við at geva yvirmonnum á somu trolarum eitt bon- us, sum so við og við kom uppá 2 partar bert fyri skiparan. Hetta varð tó seinni niðurfryst, so skip-

arapartarnir aftur gjørd- ust 3 partarnir.

Bókin "Teir tóku kjans- in" greiðir so frá søguni um "Kap Farvel"; eisini um tá Janus í Bindibókini skjeyt eftir honum, með- an hann enn var á týskum hondum, tí teir gjørdi seg inn á línuna hjá teimum!

Áhugaverdar samrøður eru við fleiri av teimum, sum hava verið við, og greitt verður frá endaligu lagnuni hjá skipinum – alt saman prýtt við nógvum áhugaverdum myndum.

Henda bók er eitt fitt íkast til okkara skipa- og fiskimannasøgu. Bókin kundi havt eina størri breidd, um hon var ein hekkutrolarasøga burtur- av. Tí síðan "Kap Farvel" er nú nógv hent á hesum øki. Vit hava fingið meira og meira framkomnar hekkutrolarar. Seinasta við "Skálaberg", sum er eitt heilt annað skip enn "Kap Farvel", og sum eisini vísir nakað nógv av teirri menning, sum er hend á hesum økinum, eisini við- víkjandi umstøðum hjá manningini. Men hetta kundi kanska verið ein avbjóðing fyri framhaldi av hesum parti av okkara skipasøgu.

Nýggja bókin hjá Birgir Waag Høgnesen, sum kom út nú um dagarnar.

Guldlaks

Terrine af guldlaks og kantareller

Danska fiskivinnan hevur við stuðli frá ES givið út ein bókling við uppskriftum á rættum av fiski, sum annars í ES fara til mjølfframleiðslu. Onkrir av teimum eru við gulllaksi, sum er sera væl umtóktur í Føroyum. Vit endurgeva eina uppskrift, sum kanska er eitt sindur øðrvísi enn tær gull- laksafrikadellur, vit vanligja fáa.

Forret til 4 personer

150 gr. hakket guldlaks
Salt og peber
½ æggehvite
1½ dl. fløde
3 spsk. hakket persille
150 gr. kantareller
½ spsk. olie
Bagepapir

Terrine:

Steg kantareller i olie, og læg dem på et klæde i køleskabet. Guldlaks, salt og peber røres i blender, indtil det er sejt. Æggehvite tilsættes, og der røres. Hæld fløde i blenderen lidt efter lidt. Læg bagepa- pir i en form. Smør fiskefars på siderne, og gem lidt af farsen. Bland resten af farsen med de kolde kantarel- ler og hakket persille. Kantarelpersillefarsen lægges i midten, og ovenover smøres resten af farsen. Luk terrinen med bagepapir, og til sidst dækkes med stan- niol. Terrinen bages i vandbad i en 100 gra- ders varm ovn, indtil centertemperaturen er 70 grader. Retten afkø- les i køleskab.

Purløgscreme:
Blend purløg og vand. Tilsæt mayonnaise og creme fraiche, og smag til med salt og peber.

Terrinen serveres i skiver med purløgscreme, salat og brød.